

308736

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3.

నంపుటము. 3.

చెన్న పట్టణము 1916 సం॥ మే నెల 13 వ తేది శనివారము

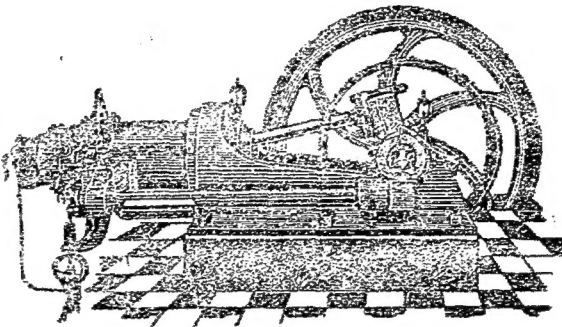
స శ నా మ స ం వ త్స ర వై శా ఖ మా స శు ధ వ కా ద శి రం.

NO 36

నంచిక 32

రాబునన్ నెమిడినెల్ కూడాలులు (కిరసనాయిలు) యింజనులు

3 మొదలు 60 గుట్టుములవరకు వలకు స్వేరు సామానులు సహా స్టాక్సులో ఉంచబడును. గుంటూరు, రాజమండ్రి, పితాపురము, తణుకు, విశాఖపట్టణము, పాలకొల్లు, భీమవరం, కుంభకోణం, తంజావూరు, బళ్లారి, రామ్నాడు, కారికాళు, నాగపట్టణము, కోయంబత్తూరు, చెంగల్పట్టు, వగైరా పట్టణములలో, మూయింజనులు తృప్తికరముగను అతి మెలభముగను పనిచేయుచున్నవి.

జేపీపాక్స్కును స్త్రీము యింజనులు, గ్యాసుయింజనులు, బోయిలర్లు సెంట్రీఫ్యూగలు (నత్తగల్ల సిల్ల కంపులు, దాంకి కంపులు, చేతితో మంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు, యేలాటి కర్రనైనను గ్యాసుయింజను వగైరాల కుపయోగించు బొగ్గుగామార్పు, రిటార్టులున్న, బియ్యముచేయు హార్లుల షేలర్లు బెల్టింగులు, సాప్టింగులు, ఫ్యాక్టరీలకు కావలసిన అనేక విధములైన సామానులుమావద్ద విరివిగాను, సరసమైన వెలలకున్ను దొరకును. లెప్పీలు తెలిసికొనువారు దయచేసి మాకు వ్రాయును.

262

ఇండియన్ కామర్సు అండు ఇండస్ట్రీసు కంపెనీ,

ఇండియన్ కామర్సు అండు ఇండస్ట్రీసు కంపెనీ, ఇంజనీయర్లు మెషిన్ల వర్తకులు. మద్రాసు

THE DAWN OF HOPE

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.)

AMRUTANJAN

(REGD)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT ANNAS EIGHT ONLY. of All dealers in Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనొడిక సహితమైన డా॥ వి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

ఆంధ్రభూభృత రక్షణమున సంఘసాధ్యములు కీర్తిమణులై ముందు. వనశ్రుతి, సచ్చలత, గండమాలలను పుండ్రు, పాతకొప్పలను అన్ని విధములవలన గలుగు వర్మరొగమును పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్షకుల కారిషి

28

వనోపధిసారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిష్పంతము, సహజమైనను మధ్యకత్తివలన అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యకంబుధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్షణను కుభ్రీకరచును. శరీరాలోగ్గమును గలగ జేయును. 16 రోజులవరకు దొందుటకు 4 బొమ్మల బుడ్డిలతో అచ్చులము.

ప్రాప్తిచరు:- వి. డి. సావంత్. చిరక. పనసవాడి నం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 184. No. 2. BOMBAY.

తేలుమందు:- తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలను. తేలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించును. బాధనరములవెంట పెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టిన దోటును మొదగునటులుచేసిన బాధతగ్గును. వెల సీసా 1-కి 8 ల.

అమృతాంజనము డిపో, 6 వ నెంబరు, తంబుకెట్టి వీధి, జార్జిటౌన్, మదరాసు.

కావలెను.

విజయనగరము వాటరువర్క్సులో వంపింగు ప్లేషనుకొరకు బాగుగనేర్చిన ఫిట్టరు యొకడు కావలెను. జీతము రూ 25 లు యిచ్చెదరు. అనుభవశాలురుగా నుండవలయును. కావలయు వారు "విజయనగరము మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలు చేర్చెను"కు వ్రాసికొనవలయును.

విద్యార్థి సౌకర్యములు

కొన్నిదినముల వరకు మాత్రమే

విద్యార్థులకు కావలసిన డ్రాయింగు బుక్కులు, ఎక్సర్ సైజు బుక్కులు, స్టూడెంటు నోటు బుక్కులు, ఇటాలియన్ నోటుబుక్కులు కలర్, బాక్సులు, డ్రాయింగు ఇన్ స్ట్రుమెంటు బాక్సులు, ఫుట్ రూల్స్ రబ్బరుతుండ్లు మరియు అనేకవిధములైన సామానులు సరసముగా దొరకును వలయు వారలు క్రింది అడ్రెస్సునకు వ్రాసి తెప్పించుకొన వలయును.

ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్ డ్ కో,

అనండా ముద్రాలయాధికారులు, మద్రాసు.

304

కాటోల్ పాదరు

పల్లెలు, చీమలు, కీటకము, విషములు నాశనము చేయు. అక్షయములు వలెనందేమును. టీకా 1-కి 10.

కాటోలు వత్తులు

నోసులను, కీటకములను నశింపజేయును, పారడొలను 210 కెల్లలుకల పెట్టె 1-కి 12

దొంగలబాధామును చీమలను పడకటిండ్లయందు నులుగు దోమలను, పుత్తకీటకములను చిరుటనుండి కాపాడును.

హామంబెట్టు:- టి. మార అండుకో. 1-11, స్పిరింగుప్పిట్టిలు, బార్బిటాక్, నెంబాయి

కీర్తి శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, పోస్టాఫీసు నెం 212, మదరాసు.

హిందూమత మహాసభ

(మా ప్రత్యేక విలేఖరుని వద్దనుండి)

బాకినాడ మే 11.— నేడుగలము 7 గంటలకు ఆంధ్ర

ధర్మసభ సభామండపమున చతుర్థాంశం హిందూమత మహాసభ ప్రారంభమయ్యెను. సభామండపమున నెవరి పట్టాభి రామం పు బివాక్ బహదూర్ వాంజానీ ను బ్రహ్మణ్యం పంతులు నాథం పత్మనాభం మోరార్జు రామచంద్రరావు పంతులు డియరేటి శేషగిరి రావు ముఖపట్ల ఆచార్యరామయ్య డిగ్గిరాల పేజిరాజుమూర్తిరాజు కాశీరావు వైదానంకటచలపతి పోలవరం జమిందారుగార్లు, శ్రీకల్యాణానంద భారతిస్వామిల వారు మున్నగు సభ్యులు ఆసీనులైరి. చల్లాపేరయ్య కాశ్రిగారు స్వాగతం సవాసము నిచ్చిరి. తరువాత ఆంజీ డిక్టునాథరావు పంతులుగారి సభకు అగ్రాసనాధిపత్యము వహింపుడని బివాక్ బహదూర్ డియరేటి శేషగిరి రావు గారు హుందాంకగ నభ్యుక్తమొందించినతరువాత వారు సభాధిపత్యమును వహించి తమ ప్రారంభోపన్యాసమును జదివిరి. సభా కార్యదర్శి కాశీభట్ల బ్రహ్మయ్య కాశ్రిగారు సభయొక్క యుద్దేశ్యములను తెలుపు కొందరు ప్రతివాదిపతులు హిందూమత మహాసభనుగూర్చి పునాసింపిరియు, మతాంధరు డేవభాగ్యదయమున కవసరములగు కొన్ని సంఘసంస్కరణములను సోపానమున యీసభయే యక్కరలేదని చెప్పి యుండిరియు చెప్పయి వారసభకు సహకారముల సంస్కర్తలను గూర్చియును కాదనియు, మతముమీద సాధారణమైన యేమిదయ్యును అభివృద్ధికి రానేరదు గనుక ఆంధ్రులు అభివృద్ధికి రావలయునన్న మతమునందు గూడ సభిరజేశముగల వారై యుండవలయుననియు చెప్పిరి. ఈసభ జనులలో ఈశ్వరభక్తిని పుంజొల్పి సద్గర్వమును వెలువడేయుటయే తమవనిగాని యిరుల నాజేపించుట కాదనియు చెప్పిరి. వారి తరువాత శ్రీకల్యాణానంద భారతిస్వామిగారు హిందూమత మనశేమియు విషయముగూర్చియు, చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహ చార్యులుగారు 'విక్రీకృతరాధికము' గూర్చియు, పెద్దిబొట్ల గుమ్మరామమగారు, 'మతము-విజ్ఞానము' అను విషయమును గూర్చి యుపన్యాసించిరి. మనసంఘము మున్నంతకాలము అభిప్రాయభేదము జుండగలవు. కావున తాము సభ్యులని నమ్మిన సిద్ధాంతముల ప్రకారము తాము ఆచరించుటయు తమతోడి మానవుల నట్లాచరించుటకై ప్రయత్నించుటయు స్వాభావికము. ఈ కారణముననే మన ప్రభుత్వమువారు మనమతములలో జోక్యమును కలిగించుకొనమని చెప్పి మనకృతజ్ఞతకు పాత్రులయిరి. హిందవులు మిగుల నుదారస్వభావు లనియు కావున సభ్యులు తమ మతమునందు మాత్రమే కలదని నమ్మి యితర మతములను ధ్వంసముచేయుటకై ప్రాసక్తిచేసినవారలలో తాము చేరదని చెప్పయి, తమ యాచారములకు న్యతిరేకముగనే మాత్రమే యుండునని యాచరించుటకు ప్రాసక్తిచేసి వారియెడల మిక్కిలి యభిమానమును జూపి వారియెడ కౌత్యముగ ప్రకటించుచుండురు. అట్లు గాక కాకినాడలో జరిగిన హిందూమత మహాసభ తాము గుండ్లరైల కడముకమ్మట తగదయ్యె తమ్ముమాత్రము శిష్యావారముల ననుసరించి బ్రతుకనిండెడియు కాశీభట్ల బ్రహ్మయ్యకాశ్రిగారు చెప్పినట్లుగా యొంతటి సభవాగిరియై నను ప్రార్థనాచరపరాయణులయిడ వారి కలగక మానదు. ఈ దినమున జరిగిన హిందూమతసభలోనిర్వచించబడినయుపన్యాసకులందఱును హిందూమతమునుగూర్చి చెప్పయి, పులి, స్వప్తి, ఇతిహాస, పురాణములనే ప్రమాణముగనుంచి బ్రహ్మకృతియ, కైశ్యకూబాద్రి వర్ణనకథల నొప్పికొనయ, బ్రహ్మచర్య, గాక్షాపతి, వాక్ప్రస్థముల్యాది చతుర్వాక్యములను తత్సంబంధమైన విధుల నాచరించుచు నిత్యమైతిక కర్మల నాచరించుటచే చిత్రకుద్ధిని సంపాదించుకొనటయు, తద్వారా సాధన చతుష్టయము లభ్యసించి యత్యాశ్రయమునందు బ్రహ్మజ్ఞానమును, బడసి బ్రహ్మకన్యసంధానమును యోగము ద్వారా యవలంబించవలసివదనియు ఇంచుట వ్యతిరేకముగ నాచరించునాగు హిందవులు గారయియు చెప్పయిలో శోభించిరి. ఈతల్లిప్రాయములే హిందూమతమునందు నిండుటల వ్యతిరేకముగనిర్దాంతములను శిశ్యసించువారు హిందవులుగారయియు చెప్పవారిలో ఏకీభవించకపోయినను వారుచేయు ప్రయత్నముల శోభయు తాము ధర్మమును నిజమైట్లకొనుటకై యొడదొండవడి ప్రయత్నములగుటచే నుదారబుద్ధి గల యాంధ్రులందఱును విశాలహృదయులై వారి కార్యముల కడ్డురాక తమ తమ విశ్వాసముల ప్రకారము ఆచరించుటకును తమ ధర్మమును సంపూర్ణముచేయుటకును సర్వవిధముల ప్రయత్నించిన నున యాంధ్రదేశ సుధికలములలో సభివృద్ధికి రాగదని చెప్పకమ్మను.

పర్యటన న్యాయస్థానము-కటకము

(ప్రేక్షకులకు పత్రికా విలేఖకు డిటుల వ్రాయుచున్నాడు.)

కటక-పర్యటన న్యాయస్థానము ఈ నెల ఎనిమిదవ తేదీ మొదటిపర్యాయము విచారణ ప్రారంభించింది. ముఖ్య న్యాయమూర్తులు సర్ ఎడ్వర్డు కేమియరుగారును న్యాయమూర్తి మర్పుడ్డెగారు న్యాయస్థానము నలంకరించిరి. 7వ తేదీ నాటికి వచ్చి ముఖ్యన్యాయాధికారులు 8 వ తేదీన ఉదయమున జిల్లాజడ్జి ఆల్టాన్ ను గారి తోడను, పర్యటన న్యాయస్థానపు "ఎక్స్ పీషియో" రిజిస్ట్రారుగార్లు తొల్రై న్యాయస్థానము నంతయు పరిశోధించి చూచిరి. మర్పుడ్డెగారు 8 వ తేదీ ఉదయముననే కటకమును జేరి. న్యాయమూర్తు లానముల నలంకరించినప్పటికీ న్యాయవాది సంఘాధ్యక్షులు ఎమ్. ఎన్. దాసు సి. వి. ఇ. గారిలు ఉత్సాహించిరి. న్యాయమూర్తులనన్వేషించుటవారుసంతోషపృథ్యము. ఒరిస్సా దేశపు పూర్వచరిత్ర నియత జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనిన న్యాయమూర్తుల రాక మాకంతయో సంతోషకరముగానున్నది. ఈకొత్తరాష్ట్రము నిర్మించి మాదేశముల గౌరవమునకు పాత్రులైనట్టి చరిత్రగారి నియోజకులగు న్యాయమూర్తులను మాదేశములందరికీపున నేను మా యవనిమితసంతోషమును కృతజ్ఞతయును తెలుపుచున్నాను. ఈపర్యటన న్యాయస్థానము మాదేశమున నెల్లకాలము అవిచ్ఛిన్నముగా నర్థవలయు నని మాదేశములు లక్షలకొలది యభిప్రాయపడుచున్నారని నమ్ముచున్నాను.

అందఱు ముఖ్యన్యాయమూర్తు లిటులబడుటపట్టిరి మిరుచేసిన నన్యాయమునకు మిరువందనములొందుచున్నాము ఈపర్యటనన్యాయస్థానమిచ్చు కాశ్యతము మిరుకొరిన కోరిక సమంజసముగానున్నది. అది అట్లేకావచ్చును. ఇట్టికిదియే భారతదేశమున ప్రధమపర్యటన న్యాయస్థానము. కొలదికాలములో మిరుకొరినటులయిది సర్వకాలముందునది కాకపోవచ్చును. ఇట్టి ఏర్పాటు చేయుటకు మరయొక రాష్ట్రములో నే నుపక్రిమించితిని కాని దొరతనము వారు దాని కంగీకరించలేదు. ప్రస్తుత విషయములోనైనను మిరువందనకులననే ఈపర్యటన న్యాయస్థానము జనులు బొందవలసియున్నది. నేనును త్రి గానించుటతో తక్కిన ప్రతే శములలోకల నిచ్చుటగూడ న్యాయవాదులు మాకిండుక సహాయము చేయవలసియున్నది. పర్యటన న్యాయస్థానమువారు సంకర్తరమునకు నాలుగుపర్యాయములకన్న అధికముగా ఒరిస్సా దేశములోనికి రావాలను. కనుక నేనులను సంసిద్ధముగాజేయుటయందు న్యాయవాదులు తగిన బాగ్యత్ర ప్రయత్నకొనిన గాని నేనును నేగముగా పరిష్కారము కావాలవు. నేగముగా నిచ్చుట పరిష్కారముకాని నేనులలో న్యాయవాదులు వ్యాజ్యే వారులను పాట్నాకు పంపిజేయునటుల జేయవలయును "ఎక్స్ పీషియో" రిజిస్ట్రారుగారుచే కటక-పట్టణమున నుండు జిల్లాజేషన్ కోర్టు జడ్జిగారి కీ న్యాయస్థానములో కొన్ని ముఖ్యమైనపనుల నియోగించియున్నాను. ఈ పర్యటన న్యాయస్థానము సఫలీకృతముగుట కటులజేయుట అవసరమని మాకు

తోచింది. ఒరిస్సా రాష్ట్రమున కిట్టి యేర్పాటులు జేయుటకుం దిదియే ప్రథమ యత్నము గావలెననుటకు ఉండవచ్చును మిరు ఆలోచనచేసి తగినమాన్యుల జేయవలసి యున్నదనియు నేనీ ఏర్పాటులు కొన్ని తీసివేయ వలసి వచ్చుననియు, కొత్త విలేజ్ ర్వు కలసి కమ్మననియు, నేనే ప్రధమమున వచ్చితిని. కావున మిరు యభిప్రాయముల నాకు విశదముగ తెలుపవలయును.

ఈ పర్యటన పద్ధతిలో సజేక సాధక బాధకములున్నవి. ఈ కోర్టువారు వెంటనే విచారణ చేయవలసిన కేసులన్నయెడల పాట్నాకు గాని యిచ్చటికి గాని దరఖాస్తులు ఇంపుకొని మా కా సంగతిని తెలియజేయవలయును.

పిమ్మట కోర్టువాన కోర్టుని నుపక్రిమించిరి. న్యాయమూర్తులు కటక-గో నీపర్యాయము 15దినము లుండునటుల తెలియజేయున్నది.

వెంకి ధర.

బొంబాయి, మే 11.— మెస్సీకోనుండి వెండి ఎగుమతి చేయకూడదను సంకల్పి తెలిసినప్పటికించియు బొంబాయిలో వెండిధర ఒక్కమాత్రం పెచ్చిపోయింది. తరునై దుర్రోజుల క్రిందట వెండి మిక్కిలి కఱువుగానున్నపుడు కడ్డీవల రూ 98 తెముండెను. క్రిందటి బుధవారమునాటి ఉదయమునకు వెండి కడ్డీ వల రూ 89 లకు తగ్గెను ఆ సాయం కాలమునకే రూ 92 లకు పెచ్చినది. నేటికప్పుడే రూ 96 లకు పెచ్చినది.

"సాంకేతిక గ్రంథకర్తలకు గుండు జగన్నాథము (కాకినాడలో) గారివద్ద పూర్వపు తెలుగు గ్రంథములు దొరకును"

బహుమతి.

"లండన్ స్పీసు పాశ్చాత్య గడియారము" ఈ గడియారము మేము ప్రత్యేకముగా సీమలో నుండి కప్పించి యున్నాము. ఇది చూచుట కందఱును తల దీగమును నిర్దుష్ట పూర్వ అను గ్లాసు దూకును Xలగ బహు శాఖ్యులైన పుత్రో చేయబడి యుండినది. ఇది ఇంగ్లీషు మాదిరి గడియారము. అనేక గడియారములు నిర్మించితిమి. మా కంపెనీ చేరు ప్రఖ్యాతిపొందవలెనని రూ 2-0-0 ఫిరకల మేలైన ఫోకటాకేపేనా ఇనాముగా పంపించబడును. గడియారము ఫోకటాకేపేనాతో క్రితుం రూ 2-0-0. వి. పి. చార్జి 0-5-0 ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రిక చందావారులకు మాత్రము ఇవ్వబడును. మీ ప్రతిక నెంబడును తెలుపవలయును. వి. ఎ. ఎన్. పాణి, నెం. 8 ఇళళిక్కోవీధి, నుదరాను.

బహుమతి బడసినది. దీని ప్రాధాన్యత విశేషముల బొగడుట కిదియేచాలును. ముగ్గురంటిటా పూచీలు, ఇయ్య నేల, జేశమందంటిటా వాడబడుచున్నది. యొకటియే. ఇంతవరకు వాడి చూడకున్నచో వెంటనే వాడుడు. నిత్యముగా సంతోషమును గడిగింపగల గొప్పవస్తువు. ఒక్కసారి వాడినచో అల్పవస్తువును మారే విడనాడవాలను.

హెచ్చరిక:— కామినియా ఆయిల్ అడిగినప్పుడు కొందఱు మోసగాండు ఏదో యొక సామాన్యపు నూనె చూపి "ఇది చాలబడింది. మిక్కిలి చాక" యనిజెప్పి దానిని కొనుచు జెప్పచున్నారట. ఆమాటలచే మోసపోకును. ఆ నూనె లలో వారికి మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండుటచే అట్లు చేయుచున్నారు. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టర్డ్ మాక్కు చూచి కొనుడు.

ఒక సిసా 1-8 రు 1-0-0. వి. పి. రు 0-4-0
8 సిసా రు 2-10-0. వి. పి. రు 0-7-0
సోలావజెంట్లు, అంగ్లో. ఇండియన్ డ్రగ్, అండ్ టెమికల్ కంపెనీ,
55, జమ్మనసిద్ మాక్కులు, బొంబాయి.

నుదరాను ఏజెంట్లు- మెహతాపురమోర్తం మూర్తి, 29, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు

స్త్రీజనమునకు ముఖ్యమగుభూషణము. చక్కని తెలకట్టు. పట్టువలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనిశిరోజముల కోరని స్త్రీలుందురా? కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టర్డ్) స్త్రీలకు కప్పని పరి. మెదడునకు పుట్టువారలకును స్త్రీలకును, చిప్ప బనియేలేదు. ఉష్ణాధిక్యమునకు తలచల్లబడును, నొప్పిపోవు, బట్టతల బాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న నుపాసన లలరించును. మెనుూరు వస్తుప్రదర్శనమున బంగారుపతకము

వృత్తాంతలేఖలు

ఇచ్చాపురం వార్తలు.

(మా స్వకీయవిలేఖనని వర్తమానం)

బోర్డు ఎలిమెంటరీ స్కూలు.

ఇచ్చాపురము, మే 10:— ఈ స్కూలు ఇచ్చట నుండు స్కూల్ ఇన్ స్పెక్టరు వారికిని, అసిస్టెంటు గారికిని యిష్టములేదనియు, తిసిజువలననదు వారు వాగినవారను గొప్ప వదంతిగలరు. కాని అప్పటివరకు ఆకార్యము నెరవేరనట్లు కనబడుచున్నది. పునఃపాఠ్య దీని విషయమై పని చేయుచున్నారు.

సురంగి నెకండరీ స్కూలు.

ఈ స్కూలు రెవెన్యూనుండి జూను 28 రెవెన్యూవారు ఎండకాలము నెలవలన మూడుబడి. ఈ స్కూలు హెడ్ టీచరువారు వచ్చే నాల్గై మాసములో ఎల్. టి. బ్రెయిని నిండుడు పెట్టుదురు.

శ్రీ సురంగి రాజావారు వాట పూరము పెట్టుటకు అనుమతి యిచ్చినవలననదు స్కూల్ ఇన్ స్పెక్టరు వారిద్వారా డైరెక్టరు దొరవారికి దరఖాస్తు పెట్టివారు!

శ్రీ రాజావారి ఉద్యమము వధువును గాక.

పోలీసు.

మాఖాయపురాలను ఇన్ స్పెక్టరు మండల రానుచంద్ర రాజావారు జీతము యిచ్చు వద్దలిమిద 8 నెలలు నెలవలన ఇచ్చి కొనినందున వారిస్థానే బాసవాసి పట్నాయదగారు క్రిందటి నెల 30న రెవెన్యూవచ్చి చార్జీ పుచ్చుకొన్నారు.

4వ తేదీని జిల్లా పాలీసు నూవరింపెండెంటువారు భార్యానమితముగా యిచ్చటకు దళజేసివారు.

డిప్యూటీ తహసీల్దార్.

అప్పన్నకాశ్రీ గారిని జమబందీ చేయుటకు గాను బరం పురమునకు రెండు నెలలు వరకు బదలాయించిరి. కాన వారిస్థానే వైదవభాట్ల అక్కునరసింహం వంతులుగారు 9 న రెవెన్యూ కాశ్రీ గారిస్థానే చార్జీ పుచ్చుకొనిరి.

కామనము.

ఎండలు అతితీవ్రముగానున్నవి. వాగునోరలయనది గాలిలేదు. అయిప్పుటికి ఎల్లప్పుడు యెవరో ఒకరు జిల్లా అధికారులు యిచ్చటికి వర్తమానము చేయుటకు వచ్చుచుండురు. నందదిగా నుండును.

కడప వార్తలు.

(మా స్వకీయవిలేఖనని వర్తమానం)

కాల ఫీలి.

కడప మే 10:— ఎండలు మిక్కిలముగ నున్నవి రాత్రియు ఉత్పదము నిర్భరముగ నున్నది. చివకు వడలేదు. కొర్రయలలో మాత్రము యింకను నీరు చాలినంత వచ్చుచునే యున్నది.

ఉద్యోగ విషయములు.

మా జిల్లా కలెక్టరు సి. వి. కాటరేట్ సి. వి. ఇ. వి. సి. యస్. గారు పి. సి. డబ్ల్యు. గారికి చార్జీ కొనిరి. ముఖ్య కలెక్టరు యస్. వీరాస్వామిచాడుగారు. వి. ఎ. మాడు మామల నెలవలన కలెక్టరు కారిస్థానే రా. గోవిందరావు, వి. పి. గారిని నియమించిరి. రా. గోవిందరావు గారికి బదులు బద్వేలు తాలూకు వి. శ్రీనివాసరావు గారు తాలోదారుగా నియమించ బడిరి. వి. శ్రీనివాసరావు గారికి బదులు టి. యం. పల్లి కాన్సుం అయ్యరు వి. పి. గారు సబ్ డిజిస్ట్రేటుగా నియమించ బడిరి.

మరణము.

పోర్టుటూరు తాలూకు తాళిబదారుగా ఉండి నెలపు రూపక పెల్లిన వారరాజి తేజగిరిరావుగారు వి. పి. వి. యల్. కాల మృత్యువునోట బడినందుల కెంతయు చింతింపబడుచున్నది. వీరు పట్ట పరీక్షలు కృతార్థులైనది మొదలు తమ ఉద్యోగము తాళిబదారు చేయవలయు ననియు, వి. యల్. గొన్నుచేసినందులకు న్యాయవాది కృత్రి నలంబించి న్యకం కృత్రిగా పరిశీలించ వలసిన దనియు నేవాక్యత్రి గనవలసినదనియు బోధించిన మిత్రులమాటలు సరకు గొనక నాక్యత్రిగా అనేక ప్రయాసలను ఓర్చుకొని తుట్టుకుదకు ఫరీక్యరి మరేధర్మలైరిగాని, పరమేశ్వరుడు వీరిజన్మలకు యిచ్చుకొని యింకను కొంతకాలము ఆయవు నొసంగిమికి తమను చింతిల్లుచున్నారను.

యోగిశ్వరుడు.

కడపపట్టణ వాసులకు శ్రీ పరమహంస సద్విదానంద యోగిశ్వరులవారు ఇచ్చట వారి యోగముహిమను వెల్లడిపరచుచు జనులవృద్ధులనును భక్తిని నెలకొల్పుచున్నాడు. జలమునందు ప్రాణాయామముచేసి వివిధాసనములు చేసి కొని తేజును బ్రహ్మస్వరూపమును గురించి ఉపన్యసించుచున్నాడు. వీరు శివలింగప్రతిష్ఠచేయ నుద్యమిల్లై ఇచ్చట నున్నాడు.

వరంగల్లు వార్తలు.

(మా స్వకీయ విలేఖరివర్తమానం)

ఆత్మహత్యలు.

వరంగల్లు మే 10:— మాగ్రామములో నెలదినములలో నిర్దురుశ్రీలు. పొగవాత్యవేసికొని ఇంకలో నోకరు మార్కాడశ్రీ. రెండవవారుకాపులు. మార్కాడిశీవము దాప్తరుగారు లేక నీహానీనువారు దహమనదు నెలచిచ్చిరి. కాపు శివముడు దాప్తరుగారలో కలసి ప్రేతభూమికి గొనిపోవ నెల వొసంగిరి. మార్కాడిశీవరి ఆత్మహత్యలకి ప్రాముఖ్యము పోయి నట్లు వాడుక. కాపువారి సంగతి యంకా నిజము తెలియరాలేదు.

రేయిత్వ బండిలో దెబ్బలు.

మొన్నటి దిము నీకింద్రాబాదునుండి రైజవాడకు పా య్యే వక బండి పొన్నంజనబండిలో వరంగల్లువరకు వెండెం. గో పాల్ రావుగారు నీకింద్రాబాదునుండి వరంగల్లు వచ్చుచు మూడవతరగతి గదిలో బండుకొనివారు. ఆగదిలోనే జనగాం నేషనల్ యెక్స్ ప్రెస్ యంకొక ప్రయాణికుడు బండికాజీ చేతుల వేషకాడు రాకతూర్పును వచ్చుదారిలో వకీలుగారి తనచని బలవంతపరచెనట. అందువలన వకీలుగారికి కోపవచ్చి ఒక చెంపకాయ వేసెనట. దానివలన పొన్నంజనకు కోపముగలిగి బండిలోయందె ఆలారం గొలుచుచు రెండుసార్లు లాగెనట. తరుణమెబడి ఆగిపోలీసుగారు రైల్వేవారు విచారింపి గొలుచులాగిన వారిని అరెస్టుచేసి కాజీమేటులో దింపి వానికి చురు వాడు 20 రూపాయలు జరిమానా విధించెనట.

నాటక సమాజములు.

మా గ్రామమునకు కొత్త గాకంధంమెట్ట హిందు తియెటరు అనకాపల్లినుబ్రహ్మశివులొన సమాజమును మరియొ ఒక నీసి మెట్టి గొత్తకంపియును వచ్చియున్నవి. కంధంమెట్ట కంపినివారు యిప్పటికి రెండు నాటకములు ప్రదర్శించిరి. అనకాపల్లివారు నీసి మెట్టి గొత్తకంపి ఇంకా ప్రారంభించలేదు. అనకాపల్లివారు ముగ్గురు వాదకలుల సమేతులగ విచ్చేసిరి. వీరు నాటకము హిందీభాషలో ప్రదర్శించుట.

పోలీసు నాకాలోచనము.

చిట్టచివరకు నివాసరూపులవారు పోలీసునాకామెట్టి దానివరిసరమందునె యింకొక నాకాకట్టలయుననియు చూసిన నాకాలోనే కట్టించ వలయునని ముఖంబాచీచేసిరి. మనీయు యెన్నిగాని కట్టించవచ్చునుగాని సమీపములో అనగా 40గజ మాలమారములోనే, నోకపురాతెవ్వమెనే జేవలయముగలదు. అందువలన హిందువులకు ఒకనోకపుడు ఉత్సవసమయ బల యందు ఇబ్బందులు కలుగుటకు కారణములు ఉండును. కంక కోమటి కోటీశ్వరులు ఆలూహవంతులు అప్పీలుచేసిర వాగా నుండును.

గుంటూరు వార్తలు

(మా స్వకీయవిలేఖనని వర్తమానం)

కేకరజయంతి.

గుంటూరు మే 10:—వైశాఖపూర్ణి ఆదివారము పా యంకాలము 5 గంటలకు శ్రీ కేకరజయంతి శ్రీ కొండ్లి కోటిలింగముపంతులుగారి గృహమును జనుప్రదముగ జనవం బడిరి. లక్ష్మరాజు వేంకటగోపాలరావుగారు శ్రీవారి జీవిత మునుసరించి చక్కగను, జనరంజనమును నుపన్యసించిరి.

కళావంతుల సంఘసంస్కరణసభ.

గుంటూరునందు చాలకాలమునుండి వేళావృత్తియందు న్యవహరించుచున్న మదైలరాజులు అనేక శక్తివిన్నది వై సంఘమువారి కట్టుబాట్లకు, తీర్మానములను చక్కగ ఆలోచించి ఆమోదించి తన పోయమునకు దువ్వెత్తి మాని వై సంఘములో సభ్యులుగాగ జేసినందులకు మిక్కిలి సంతసించుచున్నాడు. తదితరులగుడ ఈమెను మార్గదర్శకుల బెట్టుకొని నీచమైన శక్తివృత్తిమా సంఘమును కృషికివెత్తునుగాక!

ఒకమరణము

చాలాకాలము గుంటూరు జిల్లాలోను, రిదితర తెలుగు జిల్లాలలోను జిల్లా రిజిస్ట్రార్లుగల బరిచేసి ఉకకారవేతనము

బుచ్చుకొనుచు, గుంటూరుతాలూకా పెన్సిడెంటుగాక బరిచేతనమును గుండు వానుడేకాశ్రీగాను 3 న తేదీ నాయం కాలము 8 గంటలకు స్వర్గములయిరిసి తెలుపుటకు మిగులు జంట్లెల్లుచున్నాడు.

ఫిలిక్ నుమాగు రెండువారముల క్రితము వచ్చి పూర్తి అయిన 15 నాకాత్మకములేసి పండితులకు వస్త్రవాసము జేసిరి

గుంటూరు తాలూకా శ్రేణిడెంటు.

గుండు వానుడేకాశ్రీగాను బరిచింపించున, వారు నిర్వహించుచున్న తాలూకా (పెన్సిడెంటువది) భాగి అయినది. ఈ కడప అనధికారుల కియ్యవలసినదిగ ప్రభుత్వమువారు కాసింజిబుండగ ఏలూరి మాకలెక్టరుగారైన రామ దొరగారు ఉకకార వేతనము బొందుచున్న ఉద్యోగము కిచ్చిరి. ప్రభుత్వోద్యోగమున కనర్వులకు తలంచి ఉకకార వేతనమిచ్చి వెదల బంపినవారు తిరిగి తాలూకా (పెన్సిడెంటు ఉద్యోగమున కెట్టువలయులో మాకు తెలియవచ్చుది. గతించినదానినిగుటింజి విచారింపుటంత మందిలికాచుదా!

ఈ పర్యావరణమునకు శ్రీకలెక్టరు వారవారు చక్కగ ఆలోచించి ఈ అనధికారపదవి, సమర్థులయినట్టి, యాతర అనధికారి కియ్యంపి తలంచెదను.

మారకనమాల్లి యువజనసారస్వతసంఘము.

(మా స్వకీయ విలేఖరివర్తమానం)

మారకనమాల్లి మే 10:—మాగ్రామమునందు గడచిన ఏప్రిల్ నెల 29 న తేదీని హైస్కూలు వై. ఎస్. ఎల్. ఎ. సంఘవిద్యార్థులు తమకుం గల సామరాగైకమత్యమును వెల్లడి పరచుచు వర్తవర్గంబుత్వమును జహుజేసుకతో జటిపిరి. బల్లారి నివాసులకు సి. యస్. నుబిన్కాశ్రీకృష్ణ గారు ఆగ్రా సకాధికర్యము జహించిరి. బల్లారికలెక్టరు మస్కూద్దొరగారు బల్లారిరాప్రభువులకు రాఘవాచార్యులు వి. పి. వి. ఎల్. గారును కొందరు ప్రభువులు సభ వలంకించిరి. సంఘకార్యదర్శి యదంతల వెంకోవాచార్యులు గడచిన సంతర్సము నుండియు జరిగి టి సంఘకార్యములని జేసవత్రేయను జరిపిరి.

తనవార నీస్కూలుగారి బీదబాలుర జేసవమా మార్గమై యిగురువారు చార్జీ భవలలన కొంతకరము చుదా మూలమున నేకరించి బీదబాల సహాయములను మేర నోక సంఘము స్థాపించి యుండిరి. వీరి గుటించి తత్సంఘచర్యల విజ్ఞాపవత్రేయను కార్యదర్శులైన టి. వేంకటరమణ చాచ్యులు వి. పి. వి. ఎల్. గారు తిరుచులరావు వి. పి. ఎల్. టి. గారును చరిపిరి. సంఘముండెల్ల విద్యార్థులకుం బాలినంత భవములేదు. అంతకొకై ప్రతిసంతర్సమును ఒక నాటక మును ప్రదర్శించి దావలన వనూలకు భవమును సంఘమున కిచ్చునట్లు గడచిన రెండు సంతర్సములందు ఏ గాటుచేము చుండినియు కార్యదర్శులు కార్యదేవనములను తెలియ జేసిరి.

రాఘవాచార్యులు మొదలగు వా మధ్యసంఘములకు గురించి యుభయసిందిరి. అంత వైశాఖపూర్ణిము తేదీ ఈ సంఘముల ప్రయత్నములు జ్ఞాపూకాత్రింగుగ నున్నవనియు బీదబాలసహాయసంఘమును ముదితవృద్ధిలోనికి వచ్చుగాక యనియు కోరిరి. రాత్రి పాడుకాశ్రీభిక్షేక నాటకమును ప్రదర్శించిరి. మరుచటిదినమున బాలయన సభకు వచ్చిన పెద్దవరు య్యులకు కలిసి విచారించిరి.

వెలయన (పద్మనాథుడు).

ఈ నెల 10వ తేదీ కాకినాడ పురంబుకు యాంధ్రీయహాజరభవణ జావచ్చిన కొత్తపల్లి, కొండెరము, గోప, కొన్నావ, తిమ్మపురము, మొదలగు గ్రామముల వెలయన రందము రెవెన్యూవారి బుగా కొనుండు గలసిగొని వెలయసంఘ సంస్కరణాభిలాషులై సంఘభిర్బుద్ధి కరములకు విషయముల గొంత మోదజేసిరి. సభ కాకతాళితు న్యాయులుగా నూడినకుటచే కొద్దియంది మాత్రమే యుండిరిగాని తిగి 20 వ తేదీని విశాఖ్రువకు రావు శేషయ్యగారి మేదమును వెలయసంఘ మంతయు సమావేశమై సంఘభిర్బుద్ధికరములకు విషయముల యోజించి నెంచి యుండిరి. గోదావరి జిల్లాయందును వెలయన రందము తీర్మానముల నిశ్చయనంతరంబున ఉకారవేళుండును గుణనిధి యు నగు శ్రీ వీరాపురాధీశుయెతుట నుంచ నుద్యమిల్లై యుండిరి — వెలయ సంఘభిమాని.

ఆంధ్ర గ్రంథ భాండా గార న భ

నెల్లూరునం దత్త్యత్వాహముతో సమావేశమగుట

అహస్వసంఘాధ్యక్షుని యుపన్యాసము.

(మా ప్రత్యేక విలేఖనుని యొద్దనుండి)

నెల్లూరు మే 12 — నటి ఉదయము ఎనిమిదిన్నగ గంటలకు తృతీయాంధ్ర దేశ గ్రంథాలయసభ అష్టమసారికి పురమండలమున నమావేశమయినది. నూతనమునదియందలికి లైగా (సలినీధులు), పురాణం మూలకామ్రీ, చల్లా శేషగిరిరావు, గొల్ల పూడి సీతారామకామ్రీగార్లుకు బాతున జమిందారు యున్న గు వారును పురములోని ప్రముఖులు ఆయంవర కృష్ణారావుకంతులు ఒంగోలు జిలకటరంగయ్య, వంతా నరాచయ్యలు, తూములూరి, శివరామయ్యగార్లును సభనలంకరించిరి.

జ్ఞానోదయసమాజ సభ్యులకు శేషచాగారు చేసిన దైవప్రార్థనతో సభ ప్రారంభమయినది. అనంతరము అహస్వ సంఘాధ్యక్షులు ముందువోలు చెంగయ్యకంతులుగారు ప్రతి నిధులకు ప్రేక్షకులకు స్వాగతమొసంగుచు తమ యజ్ఞ శాస్త్రమును చదివెరి.

వారి యుపన్యాసమును డిక్రింది విషయములను ప్రక టించుచున్నాము. —

ఆంధ్ర దేశమునందు గ్రంథాలయోద్యమము సామాన్యాంధ్రోద్యమముకంటె చాలా సంవత్సరములకు పూర్వమే యుద్భవించినది. గోదావరిజిల్లా భీమవరం తాలూకాలో దాదాపు 20 సంవత్సరములకు ముందే దాదాభాయి నవరోజి, కండుకూరి వీరేశలింగం కంతులు, వీరి సహిత నామములతో గ్రంథాలయసమాజములు స్థాపించబడినవి. ఈవల ఆంధ్రో ద్యమము ప్రజ్వలనమైంది మొదలు నూతనగ్రంథాలయములు పెక్కుచోట్ల నుద్భవించినవి. మహానీయులగు గోఖలే సాటించిన రీతిగ జనులకందరికి దృక్పథమునులేకనే నిర్బం ధముతో నైవ విద్య నేర్పరలయును ఉత్తమాదర్శము గూడ యిందుజన్మించుచు వచ్చెను. ప్రగతినించినది ఇట్టికి నూత సంవ త్సరముల నాడే ఉత్తర హిందూస్థానమునందు రామమోహన రాయ మొదలగు మహా వీరులయొక్క శిక్ష వ్యాపించి జకల తమయందు గలిగియుండు సాంఘిక దురాచారములు విద్యలే మిచే గాల్గొనవలసి నెరిసికొనినది. అట్టి శిక్షలబలము ఏ కారణముచేతనో దక్షిణహిందూస్థానమునకు వ్యాపించుట యందు చాలాకాలము గడచినది. తుదకు సామిప్యకారణము చేతనో హిందూజాతికి పురాతన చరిత్రలను పురాణ గాధల లనును యీ దేశమున కొదవించి నుఖియెట్లు లెల్ల ఉత్తర మునుండి దక్షిణమునకు ప్రసరించిన రీతి ననుసరించియో, నై వీరులయొక్క అశిర్వాదము ప్రభవములతో ఉత్తరప్రదేశ్లోని సంకీర్ణమిందలి కలహమువచ్చి. ఈ యాశిర్వాదబలము నా చాట చేతనుండల వ్యాపించ గలదు. నెల్లూరు మండలమును గూడ అనుకరణరీతిగ జరిగె ఆంధ్రోద్యమోద్యమములు ములయును ఈ మండలమున పూర్వము దక్కియుండిన సాగ్ర శస్త్రమును మరక సాటబడిన యెడల, యీ జిల్లానుందు గూడ దక్కినజిల్లాలనుగు వలెనే యీ యుద్ధమును సంపూర్ణముగ వలంతుడు కాగలడు.

మనదేశముయొక్క గాజకీయ, సాంఘిక, ఆర్థికస్థి తులు బాగుననుటకు విద్యయే ప్రథమ సాధనముననుట గురించి భిన్నాభిప్రాయములులేవు. సామాన్యముగ మనదేశమునందు విద్యనేర్చువారు బ్రాహ్మణులై యున్నారు. దేశమునందున్న ప్రజాసంఖ్యలో గాత ఆధిక మాత్రాంతమై యున్నారు. తక్కిన సజాతులవారికి విద్యయున్నట్లు లేదు. బ్రాహ్మణేతము శేవాధ్యయనమునకు అర్హులు కారను కావనము యీ కాలమున సాగ నేరదని మనకంటకి తెలిసియే యున్నది. విద్యచే నేరవార్డులైన బ్రాహ్మణులు వారి స్వహితానికి యితర జాతులవారికిని గూడ పాటుపడుచున్నాడు. మనదేశము ఇట్టి స్థితికంటె మంజుస్థితికి రావలసియున్నది. సామాన్యవిద్యము పారిశ్రామిక విద్యయును బహుశ మై దేశమునకు ప్రయోజనము అభివృద్ధికి రావలసింది అత్యవసరమై యున్నది. ఇందుకు బ్రాహ్మణులు సన్ననిద్యగాని వారుచేయు ప్రయత్నములుగాని చాలవు. అనేక శతాబ్దముల నుండి సంఘాపనాగములైన వృత్తుల నలంబించుచుండు జాతులవారికి విద్యయున్నదిగాని అయావృత్తులు బాగుపడవు. అవృత్తులకు సంబంధించిన పరిశ్రమ లెట్టివియు వానియందు భూమార్గము లెట్టివియు లే, వానలన పనులు చేయువారికిని

దేశమునకును గాదగిన సంపద యెల్లు అభ్యవహరియు, యీ విషయములు కేవలము కాస్త్రోభ్యాసముచేతనే తెలియనేరవు. ఇందువలన ఉపవాస సౌమ్యము కలుగవచ్చునుగాని పారిశ్రా మిక విద్యలుగాని వృత్తులుగాని బాగుపడనేరవు. విద్యాభ్యాస మును కార్యానుభవములను కలుగువిభాగమును నొక్కచోట సంధించినగాని విద్య ఫలదాయకముగాదు. ఇట్టివంధికి బ్రాహ్మణేతరులకు నుచితవిద్య కరవుటయే ప్రధానమార్గమై యున్నది.

1911 సంవత్సరములో సంపాదించబడిన యెన్నికలను బట్టి నూడగా, తెలుగుభాష మాటలాడు అన్ని జాతులవారిలో పురుషులసంఖ్య 77, 18, 707 అయినది. బ్రాహ్మణులు 2,20,290 మాత్రమే అయియుండియు వారిలో చదువునన్న వారు 1,56,854 ఉన్నారనియు తెలియుచున్నది.

బ్రాహ్మణులలో 100-కి 70 మంది, కోమట్లలో 100-కి 52 మంది, కాపువారిలో 100-కి 9 మంది, సాలెవారిలో 100-కి 15 మంది, మాళవారిలో 100-కి 18 మంది, మాడిగవా రిలో 100-కి 75 మంది, చతువులన్న వారిని తెలియుచున్నది. జనాభాలెఖలో చదువునన్న వారన గాత్రతమచేర్లు మాత్రము వ్రాయును నేర్చుకున్న వారకుడ చేర్చబడి యున్నాడు. బ్రాహ్మణులు, కోమట్లు తప్ప తక్కిన జాతులవారిలో యెట్టివాడు బహుశముగ నుండును. తక్కిన హిందూజాతులవారిని నిన్ను జాతు లవారని వర్ణనవారిండుటకు వాస్తవికత యంతకన్నను శోచనీయ మై యున్నది.

ఇది వ్యవసాయ వాణిజ్యాది వృత్తుల నలంబించు వారి యొక్కయు అట్టి వృత్తులలో కూలి నా లి చేయువారి యొక్కయు స్థితియై యున్నది.

ఈజాతులవారికిని గాత చిరకాలమునుండి చేయు వ్యాపారములకును, వారి సౌఖ్యమునకును, వారివృత్తుల స్రావ ల్యములకును, ఫలము ననుభవించు సంఘమునకును మంజుస్థితి గలదు. కష్టించవలయున్నది, మనముచేయు ప్రయత్నము లెల్ల గొప్ప కరముల యందును, సామాన్య జిల్లాల ములందును మాత్ర మేగాక వానికి దూరముగనుండు గ్రామములందును గూడ చేయుటయగును. ఎచ్చటగాని విద్యనేర్చదగిన బాణుర దలిదం డులతో పిల్లలను మరీయొక గాగ్గిడును కను విద్య కొరకు వంతులనుట న్యాయముకాదు. ఆశోగ్యునియ్య మంచి గానిన, ప్రాణాధారమైన మంచిస్థలగాని, ఎంత అవసరములై చెంత మండలమీసనై యున్నవో, యచ్చే ప్రథమ విద్యాభ్యాసమునకు అవకాశము నిచ్చు పాఠశాలలును వాని కుపకరణములై పుస్తకభాండాగారములు గాగ్గిమోపాధ్యాయులు అను అయియున్నారు.

ఏ గాగ్గిడునుండుగాని ప్రజలకు నేర్పబడువిద్య, సామాన్య విద్యయేగాక అయావృత్తులవారికి యావయోగపడు పారిశ్రామికవిద్యగూడ చేయుండవలెను. ఇందుకు ప్రతి గాగ్గిడు పాఠశాలయందు వ్యయసాయము, శిక్ష, మొదలగు వృత్తుల నభివృద్ధినిగికి తెచ్చు మార్గములైయెడి గ్రంథము లతో గూడిన భాండాగారము నేర్పరచ బడవలెను.

ఇందుల ప్రయత్నము కొంతకరకు ప్రభుత్వమువారును స్థానిక సంఘములువారును చేయుచున్నారని వారికి ప్రజ లెల్ల దోహ్దులు కానియెడల వారి ప్రయత్నములు కొనసాగ జాలవు. ఇందులకు ప్రజలుచేయు ప్రయత్నములకు ప్రభుత్వ మువారి సహాయముగూడ కావలసియున్నది. విద్యనపాఠశాల లును భాండాగారములకును కావలసిన అలములునుకొనుటకును పుస్తకములకు కొయ్యసామును మొదలగునవి సంపాదిం చుటకును గానలసిన ద్రవ్యముకొంతకరకు అభ్యవహరిండు ఇట్టి పద్ధతుల బ్రోకారమే చాలింత యవకాశమున్నది. దీనినిపూర్తి గా ఉపయోగపరచుచున్న యెడల చాలామేలు కలుగగలదు.

ఏ యుద్ధమునుగొరకు ఈసభ సమావేశ మయి యున్నదో అట్టి యుద్ధమునునకుచేప్పబడిన గ్రామపాఠశాలలోపరణములుగ స్థాపించుట భాండాగారములకును పరస్పర సంబంధమెట్టిదనియు, రెండువిధములైన స్థావరలకు అవసరమైన సంబంధముండుటలను గుణిదోషములెన్నియనియు; పాఠశాల

భాండాగారములెన్నియనియు, సార్వజనిక భాండాగారములు స్థాపించువిషయములలో ప్రభుత్వమువారి సహాయము నునము కోరదగునా, కోరినయెడల యెల్లు అభ్యవహరిండు. ఈ విషయములనెల్ల ఈ సభయును చర్చనీయాంశములని తోచుచున్నది.

ఏ సత్కార్యమునందును ప్రభుత్వమువారి ప్రేరణ గాని సహాయము గాని లేకయే నెరవేర్చుకొను నిధికారము ప్రజలకు కలిగియే యున్నది. ఇట్టి సత్కార్యములందు స్వసహాయ మునే యాధారము చేసికొనుట ఉత్తమ పురుషలక్షణమే. అయినను మునుపూర్వము కార్యము ఒక్కొక్క చోటనేగాక దేశమందంతయు నెరవేరవలసి యున్నందున ప్రభుత్వమువారి సహాయము అవశ్యకమని తోచుచున్నది. ఇందుల యేధమైన నిర్బంధమున కవకాశము లేదు. ఎచ్చటగాని గాగ్గిడును సహాయముతోనే యీ యుద్ధమును నెరవేరు మార్గముండిన యెడల అట్టిచోట ప్రభుత్వమువారి సహాయమును అపేక్షించుట యవసరము. మరీయొకచోట ప్రభుత్వమువారి సహాయములేక కార్యము నేరవేరదగినది అట్టిసహాయముండిన సుభముగ నెరవేరనిగాని తోచినయెడల అప్పుడు ఇట్టి సహాయము ముగ కక్కరలేదని చెప్పట కార్యసాధనముగాదు. కొన్ని స్థావరము ఇట్టి సహాయముగోను, మరొన్ని స్వకైతీగోను నడిపించుటలో కీడుగాని కష్టముగానిలేదు. ఇందువలన నొకవిలక్షణమైన సార్వజనిక కలుగగలదు. ప్రజలు స్వంతముగ నెరవేర్చుకార్యములలోను, ప్రభుత్వమువారి సహాయముతో చేయుకార్యములలోను గల శోషములు ప్రభుత్వమువారికి ప్రజలకుగూడ తెలియగలవు. పరస్పర దోషవిభాగముతోగూడ పరస్పరగుణ నమోదము గూడ అభ్యవహరిండు. ఇందువలన గలుగు పరస్పర మైత్రిచే నొకయెడ నపారమైన ప్రజాపరత్వ మును నొకయెడ కాత్మకమైన రాజభక్తి వికాసములను గలిగి దేశమునకు సమస్త శ్రేయములు సిద్ధించగలవు.

కొందరు ప్రతి గ్రామముందును గ్రంథాలయముల స్థాపించుట సాధ్యముగాదనియు ఉచితముగాదనియు, చెప్పరు. మేము విశ్వనాథ శర్మగారు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉగాదిసంచికలోనొక వ్యాసములొనిట్లు వ్రాసియున్నాడు. భాండాగారోద్యమనిర్వాహకులు ప్రతి గ్రామమునకు గ్రంథాలయముల స్థాపించుట ప్రయత్నిం చుండడు. అట్లు ప్రయత్నించిన సాధ్యముగాదు. ప్రతి గ్రామ మున పుస్తకాలయములను స్థాపించుట ప్రయత్నము చేయుట కంటె గ్రంథాలయములను స్థాపించలేనియూళ్లను చందావారులుగా చేర్చుకొని యొకగొప్పభాండాగారమును ఏర్పరచుట ముఖ్యము. ప్రతి గ్రామమునందును నొక గ్రంథాలయముండు నటులచేయుట కష్టసాధ్యమునందు ధనసాధ్యమునందు గ్రామ ధులయొక్కయు ప్రభుత్వమువారియొక్కయు సహాయములే ది సాధ్యముగాదనియు జెప్పవచ్చునేగాని యెల్లు చేయుట యాదేశముగా నుండగూడదనుటకు కారణములు గోచరింతు. గ్రంథాలయము లేవండుటకన్న నెట్టియొక నొక గ్రంథాలయ ముండుట జేయకరమని స్పష్టముగా జెప్పవచ్చును. ఇట్టి గొప్ప ప్రయత్నము నకు రెండు స్థితులు సహకూడ వలెను. మొదటిది ద్రవ్యము, రెండవది గ్రామ ములకు గ్రంథాలయముయొక్క యుపయోగములు తెలియుట. ఈరెంటికిని పరస్పరసంబంధము గలదు. గాగ్గిడునులకు చాలి సంవత్సరాలసామా కలుగునరకు కేంద్రభాండాగార సంఘ పక్షమును ప్రత్యేక సంఘభాండాగారమును సాంచారీకోష న్యాయములనుండవలెను. వీరు ఒక్కొక్క గ్రామములోను అచ్చటి స్థితిగతుల ననుసరించి కొంతకాలమునిల్చి సమీప గ్రామములకుపోవుచు మరలవచ్చుచు ఉపవాసము లెచ్చుటచేతను గాగ్గిడునులతో వారి నుఖియెట్లు గురించి ముచ్చటిం చుటచేతను వ్యవసాయము మొదలగు పనులు వారుచేయునపుడు జాదును అందలిసోపములు వారికి తెలియజెప్పట చేతను యారిని గ్రామధుల స్నేహమునకును ప్రీతికిని సాత్తులై జాదుదేకించిన వనిని నెరవేర్చుకొని గ్రంథాలయ వీజమును గాటిగాని లేక వాటుటకు భూమిని సిద్ధపరచు గాని అచ్చటనుండి బయలుదేరి మరీయొకచోట స్థావరము నేర్పరచుకొని యారీతిగనే చేయునుండవలెను. బయిసచోటికి మరల పోవలసినయెడల పోయి కార్యముపూర్తిచేసికొనుచుండవలెను.

సాంచారీకోష న్యాయము వారివంటి తినికొనిపోవలసిన పుస్తకములను బహుభాగ త్రతో నేర్పరచుకోవలెను. ఈ దేశ చరిత్ర, భూగోళశాస్త్రము, భౌతికశాస్త్రము, ఆశోగ్యశాస్త్రము, వ్యవసాయశాస్త్రము, వీరుపరగరములైన గ్లోబులు, పటములు, దూరజిలంతకు వీనితోటి స్పృధులై సంపరించ వలెను.

ఈ గొప్ప ప్రయత్నమునకు ప్రభుత్వము వారి సహాయము అత్యవశ్యకము. ప్రభుత్వమువారు గ్రామపాఠశాల

న్యాయస్థాన వార్తలు

నయ్యకొర్రావూడు

కూనూరు మే 11.- ఈనాడు ప్రేక్షకంపెనీ వారిని నయ్యకొర్రావూడులో 5708 రూపాయల కంట్రాక్టు వల్ల నయ్యకొర్రావూడులోని ఆకంపెనీ యేజంటులైన శ్రీమంతులకు కూనూరు గౌడటిలర్ గతి మేజిస్ట్రేటు ఎఫ్. సి. బేర్కెట్ బరిగాన విచారించి.

ప్రేక్షకంపెనీ కార్యవాహనదళం రాబట్టే ప్రేక్షకంపెనీ రిట్లు తమవాట్యాలమున జేప్పిరి - ముద్రయి యాకంపెనీలో 8 సంవత్సరముల నుండి యున్నారని. కంపెనీ వారి తరపున సామ్యు త్రినుకొని తోటయ జమానలకు ఇతడిచ్చుచుండును. సామ్యుకు తనవద్దనే చెట్టుకొని ఇతడు ప్రతివారమున లెక్కచెప్పుచుండును. ఏప్రిల్ 29 వ తేదీన నుద్దయవద్ద 5984 రూపాయలకు ఉండవలసింది. ఆనాడు కంపెనీ లెక్కలకు తనికీవేయ అలెగ్జాండరుగారును తుటి యొక్కకు నుద్దయవద్దకు పోయిచూడగా అతనివద్ద 190 రూపాయలు మాత్రమే ఉండెను. లెక్కనమొత్తమైన కతకు లెక్కచెప్పలేక పోయెను.

ఏప్రిల్ 13 వ తేదీ ప్రేక్షకంపెనీ కోయంటురూర కాళి వారు 8000 రూపాయల చెక్కులను బంపిరి. ఆచెక్కులను ముద్రయి ఉస్మాకనేత కంపెనీలో మార్చి సామ్యు త్రినుకొని ఎన్. రామస్వామిపిల్లే (బ్యాంకర్) గారివద్ద మతియూడు చెక్కులను మార్చెను, ఆచెక్కులను తనవద్ద, కంపెనీవారి అనుమతి లేకుండా సామ్యు త్రినుకొనినాటకు ముద్రయి ఆధికారము లేదు.

అప్పుడు రాబట్టెవల్ల నుద్దయ రామస్వామిపిల్లే గారికి ప్రేక్షకంపెనీవారి తరపున అప్పుకు గాను వ్రాసినవిచ్చిర "ప్రానోటు"కు కోర్టువారికందిచ్చిరి. ఆకంటెంటు అలెగ్జాండరుగారును రెండవవారము ఏప్రిల్ 29 వ తేదీ నుద్దయవద్ద 190 రూపాయల మాత్రమే యుండెననియు లెక్కసామ్యు విషయము తెలియలేదనియు సామ్యుకు చెప్పిరి.

ముద్రయి ప్రేక్షకంపెనీవారి తరపున చీటివ్రాయగా సామ్యుకు అప్పుఇచ్చు చుంటిమనియు, కంపెనీఅప్పులపై కడ్డీలు కట్టుట ఎన్నటికినీ లేదనియు ఉస్మాకనేత సామ్యు విచారెను.

రామస్వామి పిల్లే గారిట్లు చెప్పిరి:- మార్చి 10 - వ తేదీన నుద్దయ తమబ్యాంకుకుండి డివయకు నూటికి రెండవాల వడ్డీవోప్పున 2000 రూపాయలపై అప్పుకున్నావని. ఏప్రిల్ 19 వ తేదీన ముద్రయి 6000 రూపాయల "ప్రానోటు" వ్రాసి యీయగా 4000 రూపాయల వచ్చుచిచ్చితిరి తలువారముద్దయ నేమనబబ్యాంకువద్ద ప్రేక్షకంపెనీతరపున మార్చగలిగిన మూడుచెక్కులను వాకిచ్చెను. ముద్రయి లెక్కలో 2500 రూపాయల జమకట్టుకొని అతనికి 500 రూపాయలచ్చితిరి, ముద్రయి వాంగ్యూలము - నేను యూపేయకును. బ్రిటిషుజనతదం వాడుప్రేక్షకంపెనీవారు ఉచితముగా వాస గృహమును, 50 రూపాయల జీతమును, 25 రూపాయలకుమీదను ఇచ్చుచున్నారని. నేను భరింపవలసినవా రెవ్వరును లేరు. నేనుచాలామంది సామ్యుకారుల వద్దకుండి అప్పు తీసికొని సంవత్సరమున నూటికి 75 రూపాయల వడ్డీనిచ్చితిరి. సోయిన నాకుకు సంవత్సరములలోనాకు చాలా అవ్వెనని. ఎప్పటికినీ అది తీరలేదు. అప్పు మొత్తము ను మారు 15 శతలె యుండును. మొదటచేసిన అప్పు కొన్ని వందల రూపాయలే. కా అప్పులనుగతి నెవ్వరికినీ చెప్పలేదు.

ప్రేక్షకంపెనీవారిలో నేను నాకవ్వమును చెప్పకొనలేదు. నేను 20 తేదీ కోయంటురూరలోయి ప్రేక్షకంపెనీకాళివారిని చూచి నచ్చితిని.

నయ్యకొర్రావూడులోనుండి కోర్టుకాగ ముద్రయని భార్య చేసిరి. ముద్రయి నేనును నోప్పుకొనెను. ముద్రయి తనం తలతానే వ్రాసివేసి చేసెను. ప్రేక్షకంపెనీవారి తరపున ఎన్. ఏ. వాకర్ (సాలిసిటర్) గారు ముద్రయికి స్వల్పకేతు విధింపుదని వేడిరి.

కోర్టువారి తీర్పు.

ముద్రయి చాలా సామ్యులవారిని యుండెను. కావున తాము ముద్రయిని నేమనబోయి విచారణకు పంపితిమని మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పుచేసిరి. ముద్రయి నిరూపించుకొనవలసింది. ముద్రయికి 60 సంవత్సరముల వయస్సు గవర్నమెంటు పంచేసే వేషము వున్నదని యుండెను.

ఒక నాటకంపుమునై కేసు.

కొన్నపొంపొన్న అను ఒక నాయకుడు రామల్ తియ్యేర్ కంపెనీయందు 14 వారములకును వరికి వేసెను. త్రిమాట్రాకర్ కంపెనీవారు అతనిని నేడ్చినవారముండి తీసి

కొనివచ్చిరి. మూడు దినములు వరుసగా అతడు జబ్బుగానుండి నాటకములందు పాడతడున్నప్పుడు కావ్యాత్మక మరతులను ఏర్పజుకొని ఇవ్వమనెయెడల తేలిపోవచ్చునని గాయకుడు ముందుగా ఏర్పాటుచేసికొనెను. మూడువారములు వరుసగా వరిచేసినవెనుక అతనికి రక్తచరమములు పట్టుకొని చాలా జబ్బుపడెను. మూడువారములు అతడు రాజధాని అనువులిలో రోగిగా వడియించెను. శోగించుకొని యొకవెనుక కంపెనీ వారు వానినింకను ఉంచుకొందునని చెప్పిరి! కాని అతని కక్కడనుండుట కష్టములేకపోయెను. అతడు కలకత్తా స్థానము కాజోకోర్టులో తనజీతమును ఆస్ట్రేలియాకు పోవుచుండుటలై నును కలసి 1820 రూపాయలు కంపెనీవారి రీతులయను నని కేసులేచెను. న్యాయాధికారి విచారించి కంపెనీవారు ఫిర్యాదికి 400 రూపాయలును, ఆస్ట్రేలియాప్రయాణమునకు రెండవ తరగతిలైనును ఇచ్చుచున్నట్లుచేసి వారివాదము తీర్చెను.

ఆంగ్లో-ఇండియనుపటాలమును చేస్తున్నవర్తమాన 18 వ తేదీని సికింద్రాబాదునందు, 20 వ తేదీని హైదరాబాదు నందు సభలు జరుగును. ఇందును వర్తమానమును జరుగుచున్నది. సికింద్రాబాదు సభకు బ్రిగేడ్ సర్జెంట్ గారును, రెండవసభకు సి.వి.సి. జనుక్కుగారును అగ్రాధిపతి పత్యమును వహించెదరు.

వాతావరణ స్థితి

1916 సం॥ మే నెల 12 వ తేదీ.

ప్రదేశములు.	మే 12 తేదీ, ఉదయమున గాలివేగమును సూచించుచున్నది.	కడవి24గంటలలో, నీచము ఉష్ణోగ్రత		వర్షపాతము.	
		అధికము.	తక్కుము.	కడవి 24 గంటలలో.	తక్కుము.
గోపాలపురము	29.745	91.579.7	...	0.44	1.54
కాల్వేరు	29.761	91.779.9	...	0.06	1.47
కాకినాడ	29.766	99.979.7	...	0.58	1.02
బందరు	29.758	97.681.6	...	0.11	0.90
చుంటూరు	...	108.282.5	...	1.79	1.17
నెల్లూరు	29.782	101.879.1	...	0	0.58
మద్రాసు	29.764	98.979.1	...	0.02	0.85
కడపూరు	29.770	94.879.6	...	0.10	0.92
కాకత్యపూరు	29.774	91.881.8	...	0.08	1.82
కొలంబూ	29.786	88.075.7	...	15.18	14.52
తిరువనంతపురము	29.778	91.079.0	...	4.58	6.96
కొచ్చిక్క	29.794	91.682.2	...	5.29	7.69
కొచ్చిక్క	29.776	90.376.5	0.08	2.95	6.25
చంగురూరు	29.795	91.577.1	...	0.40	2.24
బొంబాయి	29.811	90.280.2	...	0.04	0.6
హైదరాబాదు	29.721	90.681.1	...	2.98	1.32
అనంతపురము	...	104.777.5	...	0.28	1.15
బళ్లారి	29.738	104.881.2	...	0.57	1.53
కర్నూలు	29.742	10.5786.5	...	0.28	1.15
కడప	29.788	10.518.8	...	0.04	0.86
తెలంగాణ	29.748	94.550.8	...	2.99	2.82
కొడైకనూరు	...	78.773.4	...	2.82	5.83
ఉదకమండలము	22.932	99.174.0	...	1.88	2.71
కోయంబూరు	29.786	97.780.6	...	0.21	2.26
కల్లూరు	29.770	10.1781.2	...	0.45	4.04
నీలము	29.777	10.2580.4	...	0.87	2.94
తిరువకావలీ	29.778	10.1778.9	...	0.87	2.24
పుదుకోట	29.787	101.5	...	1.91	3.56
మధుర	29.805	97.6	...	4.88	3.72
తిరువల్వేరి	1.87	...

వ్యక్తి వాముభారము తగ్గినది. మొదట తలవారలలోను, కొండ ప్రాంతములందు, మధ్యమోష్ణస్థితి, తక్కువగా నున్నది. చెత్తపుత్రీతమున మూడువారును డిగ్రీలందు మూడు జరుగెక్కడగ నున్నను, ఇరవైతరకుండు యెక్కువగా కలుదు. మొదటవారి తప్పుకొనబట్టెట చేసెమి మూడువారి అంతకు తక్కువగానో నున్నది. నిన్న కడపలో వేడి 108 డిగ్రీలు ద్వీక కచ్చయొక్క వడనుటివారమున కొద్దిగ జల్లులు వడినవి.

ఆర్. ఎల్. భార్య.

వాతావరణ స్థితి.

విషయానుక్రమణిక.

హిందూమత సభ	2
వృత్తాంతలేఖలు	3
ఆధ్యాత్మికగ్రంథ భాగదా గారముల సభ	4-5
ప్రభువర్ణనము	
హరించ ప్రభువర్ణనము	6
బిల్లు, స్థానిక వార్తలు	7
విశాఖ నువ్వుచింత్రాము	
విశేషత్రైవార్తలు	8-9
శతీయత్రైవార్తలు	10
ఇంగ్లీషు తెలిగ్రాములు	11-12

ఆంధ్రవత్రిక

1916 వ సం॥ మే నెల 13-వ తేది

శనివారము.

హరించ ప్రభువర్ణన.

హైందవభూమి నష్టము మరియొక భూమికి లాభమైనది. హరించ ప్రభువు మన దేశమునుండి తరలిపోయి యెంతయో కాలము కాలేదు. ఈలోపుగ వాని గురించి సమాచారములు తెలిసి యుండవలసిన మే మింకను మా పక్షమున వారేదోపని చేయగల వారగుదురని యాలోచించుచుంటిమి. నేటిదినము వచ్చిన రెండు తంత్రీవార్తలను బట్టి హరించ ప్రభువర్ణనకును హైందవ భూమికిని కొంత దీర్ఘ కాలము వంతును ఎక్కువ అంతర మేర్పడినది యనుట స్పష్టమగుచున్నది. బ్రిటానుగోని యల్లరి ఇప్పుడిప్పుడడగిపోయినది. నిన్నటిదినము కూడ డల్లినున కలిగిన నష్టములు కొన్ని ప్రకటించబడెను. బ్రిటెలుగారు రాజనామానిచ్చుచు అయిర్లాండు పరిపాలనా పద్ధతుల విచారణ జరుగగల దని సూచించిన సంగతి కార్యక్రమమున నిడబడినది. విచారణసంఘ మేర్పడినది. బ్రిటెలు తానును అంగులో నుండగల దనినమాట మాత్రము ఫలితలేదని వార్తలోని పేళ్లను బట్టి యూహింపవలసి యున్నది. మన హరించ ప్రభువు ఈసంఘమునకు అధ్యక్షుడుగానియమింపబడినాడు. ఈతనిపని త్వరగా గాని సులభముగా గాని అయిర్లాండులో ముగియునది కాదనుటకు మరియొక వార్త ఆధారభూతి మయియున్నది. ఆస్త్రిత్తు మహాశయుడు అయిర్లాండును గురించి యుపన్యసించుచు ఆదేశమున కతితర పరిపాలనా పద్ధతి నవలంబింప వలసిన యవసరము లేమకు కానరాలేదనియును అయినను తాము ప్రస్తుతము ఇదమిత్యునిగట్టిగా వాగ్దానము చేయుటకు సిద్ధపడలేదనియు తెలియజేసిరి. ఇందులోని యర్థము గ్రహించుట కెంతో సామర్థ్య మక్కరలేదు. అయిర్లాండు పరిపాలనాసమస్య తుణ్ణముగా విమర్శింపబడును. లోపాలోపములు కనిపెట్టబడును. సాధ్యమైనంత యాదార్యము చూపుచును గూడ పరిపాలనా పటుత్వము నిలుపబడును. ఇటీవల ఆంగ్లరాజ్యాంగ సభలో నెకరు నుడివినరీతిని అయిర్లాండును నిరాముఖం బొసర్చవలయునను నాశయము ప్రభుత్వము వారి మానసంబున లేనేలేదు. ఇంత కఠినాలోచన వారు చేయుచున్నను సమస్య మాత్రము సులభ సమస్య గాదు. అందుచేతనే రాజనీతిధురంధరు

డును ఉదారహృదయుండును అనుభవసంపూర్ణుండును నగు హరించ ప్రభువర్ణనని ఆస్త్రిత్తుమహాశయుడు అయిర్లాండు సమస్యల విచారణకు నియమించినాడు. ఇది యత్యవసరము కావచ్చును. హరించ ప్రభువర్ణన లేక అయిర్లాండు సమస్య తేరుకొనని సందర్భము పొడసూపి యుండవచ్చును కాని కొంతవరకైనను ఆయుధములు పట్టి ఎదురుదిరిగిన అయిర్లాండునకు, మహాశాంతమునకు పుట్టి నిలై సామ్రాజ్యభక్తిని వేయి విధంబుల ప్రదర్శించిన ఈభూమిని కాదని, ఇంతయుదాదని విచారణకర్తగా-పరిపాలకుడుగా గాదు-పంప నిశ్చయించిన ప్రభుత్వమువారు హైందవభూమి గౌరవంబునకు హైందవభూమిలాభమునకు సహకారి యగువానిని విచారణకర్తగా నుంచి మరియొక కార్యమాలోచించుట న్యాయముగా నుండును. పరిపాలకుడు షల్కనుపర్దు ప్రభువు క్రొత్తగా విచ్చేసియున్నారు. వారి యాశయము లిప్పటికి నుదారములుగానే తోచుచున్నవి కాని దూర వారిప్పుడే యేవని యెనను చేయగల రనుటకు అవకాశము లేదు. సమయమా మహా ముఖ్య సమయముగా నున్నది. నాకు విచారణకర్త యయినను హరించ ప్రభువువా రుండినచో పరిపాలకుని క్రొత్తందనమునకు కొంత ప్రతికారము కలిగియుండును. కాని మేము వలుచూరు నుడివినరీతిని మా ఇండియా కార్యదర్శిగారు ఏమాత్రమును మాయెడల సానుభూతిలేనివారేర్పడి యున్నారు. చక్కటి సమయంబుననే వారు మాకనుపయోగంబునుట స్థిరపరుపవారంబించినారు. నేటివార్తలలో నొక్కటి ప్యారిసులో జరుగనుండు మిత్రమండలి ప్రతినిధుల సమావేశము సందర్భమున నెక సంగతిని వెలుబుచ్చినది. సర్. జె. డి. రీసుగారు మన ఇండియా కార్యదర్శిని నొక్కవత్సరముండి గిరి. రానుండు ప్యారిసు సమావేశములో హైందవభూమి ప్రతినిధికి ప్రవేశ ముండునా తెలుపవలసినదని కోరిరి ఆంగ్ల దృష్టిపథము మనలను గురించి మారినది మానదను ప్రుష్కలభ్యాసమును బట్టియు మనకు సామ్రాజ్యసభలో ప్రవేశము కలుగునను నిరంతరాశలను బట్టియు అధినివేశములను ఆంగ్ల దేశమును మనకు మాటలలో నిచ్చుచుండు గౌరవపదమును బట్టియు చదువరులు ఛేంబరు లేను గారి ప్రత్యుత్తరము మన కనుకూలముగా నుండుననియు ప్రతికూలముగా నుండజాల దనియు ఎదురు చూచుచుండును. కాని పదులయెండ్లుగ మనకు గలుగుచువచ్చు చుండు నాశాభంగమే యిచ్చుటను మనకు కలిగియుండుటను మేము తెలియజేసినప్పుడు వారి మానసములు ఏదిత్రవికారముల ననుభవించునో మేము వర్ణించుటకు మాకు దరమా? అయిన నొక్క దృష్టిపథము మారలేదని గాని అధినివేశములు ఆంగ్లమును మనకు న్యాయముచేచు నుద్యుక్తులు కాలేదనిగాని త్రుటి కాలమైనను మే ముజాలము. తుదకు సంగతులు తెలిసినయెడల మన మిత్రమండలిలోని పర రాష్ట్రములవారు గూడ సీ ప్రాచీనభూమికితగిన గౌరవము కనుపరచుటకు సిద్ధపడియే యుండు రని నమ్ముచున్నాము. కాని మనసంగతులను విశదపరచువారెవరు? మన కక్షమును వాదించువారెవరు? మన సమస్యలను నొక్కువారెవరు? మనదేశమా స్వ

పరిపాలితదేశము కాదు. తుదకు మన ఇండియా ప్రభుత్వమువారైనను తిన్నగా సందరతో వ్యవహరించుటకు వీలులేదు. ఇక మన ప్రతినిధుల సంగతి చెప్పునే పనిలేదు. వీరికి లోకములో నేవిధముగ పదవియు లేదు వీరు నోరెత్తి మాట్లాడినను వినువారేయుండరు. ఆంగ్ల ప్రభుత్వముతో పనిజరుగవలసి యున్నను అధినివేశముల ప్రభుత్వములతో పని జరుగవలసి యున్నను పర రాష్ట్రములతో పని జరుగవలసి యున్నను ఇండియా కార్యదర్శికంటె మనకు మరొక దిక్కులేదు. ఒక్కది కేగతియైనప్పుడు ఆదిక్కు మిక్కుటముగ సానుభూతికలది కాదే ఆంగ్లసీమకు మనయెడల సానుభూతియుండి యేమి ఫలము? సామ్రాజ్యము మనలను ఆప్త సోదరులుగా కౌగిలించుకొని యేమి ఫలము? పర రాష్ట్రములు మన వేదములను మన పురాణేతిహాసములను జదివి మన వీరుల రణకౌశలము జూచి మన పుణ్య ఋషుల ప్రతిభను జూచి మన మతముల కచ్చేరువంది మనయెడల మహానురాగమున ప్రవర్తించిన నేమి ఫలము? మాకిప్పుడు ప్యారిసు సమావేశమున ప్రతినిధి లేకపోయెననిన జవాబు వారి యెవ్వరు కాగలరు. మాలాభనష్టములను కనిపెట్టి యుండవలసి నట్టియు అవసర మయినయెడల మాపక్షమున సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారితోనైన వివాదపడి నిలువవలసి నట్టియు ఇండియా కార్యదర్శియే కదా ప్రత్యుత్తర మిచ్చువలసి యుండును. ప్రస్తుతపు కార్యదర్శి సానుభూతి లేనివాడనియు ఈతనివద్ద మాకు న్యాయము కలుగదనియు పరిపరి మొరపెట్టు చున్నను హైందవభూమి కత్యంతప్రియుడగు పరిపాలకుని నిక్కడినుండి తొలగించి ఆతనిని కార్యదర్శి నొనర్తుకేమో యని చూచుచుండ నదియు చేయక శాంత ప్రజకు సానుభూతి విరహితు నట్టె విచారణకర్తగా నునిచి అల్లరివారియూరడి సద్గుట కత్యంతోదారుని నియమించుట యేటి న్యాయమో ఆంగ్లరాజనీతిజ్ఞులలోంచికవలసి యుండును. షల్కనుపర్దు ప్రభువు గారు హరించ ప్రభువుగారి యాదార్యముతో పరిపాలిత నిశ్చయించినవారు గావున హైందవ గౌరవమును నిలువబెట్టుట కయి ఇండియా కార్యదర్శిగారిచే ప్రయత్నములు చేయించి హైందవ భూమికి బ్రతిష్ఠ సామ్రాజ్యభినివేశ శ్రేష్టములకు ఖమానముగా నన్నిలోక సమస్యల నిర్ణయములోను సామ్రాజ్య సమస్యల నిర్ణయములోను ప్రాతినిధ్యము కలిగించి కీర్తిగాంతురు గాక యని కోరుచున్నాము.

ప్రజాహిత జీవనము-అంతరికలహములు.

ఆసి బీసెంటుమ్మ మళియాళము మండలాధ్యక్ష పదవినుండి చేసిన యుపన్యాసమున నామె ఈ దేశమున ప్రజాహిత జీవనమున సంతోకలహముల భయ మెక్కువగా ప్రదర్శింపబడు చున్నదనియు నభిప్రాయభేదముల భరించు నలవాటు లేదనియు వాక్రుచ్చెను. ఈ మాటలను హైందవులుకుబోతుతనము పెట్టుకొనక చక్కగా హృద్గతము చేసికొనవలసి యున్నాడు. ప్రస్తుత కాలమున నేవనియు సమూహముపై కావలసి యున్నది. ప్రజాస్వాతంత్ర్యముగం బిది యగుట చేతనే యొక్కరుండును నిరంకుశత్వంబు వహించుటకు వీలులేదు. అనగా ఎన్నని యభిప్రాయం

బులును సంపూర్ణముగా నామోదంబును బడయ జాలవనుట యెల్లరును గ్రహింపవలసి యున్నాడు. అయిన వ్యక్తులు దృఢాభిప్రాయములు పెట్టుకొనుట కూడదని యర్థము చేసికొనరాదు. ప్రతి వ్యక్తియు స్వతంత్రాభిప్రాయమును పెట్టుకొని న్యాయాన్వయ వివేకము తనకు కానొనర్చుకొని ప్రవర్తించినం గాని వ్యక్తుల స్వాతంత్ర్యం బేర్పడి తన్మూలము సంఘస్వాతంత్ర్యం బేర్పడదు. అంతే కాక వ్యక్తి తన పరిణామమునకు తుదకు తానే యుత్తరవాది కావున తన ముక్తికి గూడ స్వతంత్రాభిప్రాయంబులను దృఢత నుముగా నాచరణయం దిడుట యావశ్యకము. ఏ వ్యక్తియు నిరంకుశముగా ప్రవర్తించరావని యొక వైపున జెప్పుచు ప్రతివ్యక్తియు స్వాభిప్రాయముల నాచరణలో పెట్టవలసినది యని రెండవ ప్రక్కన నొక్క పలుకుట పరస్పరవిరోధం బని కొందరు దోషవచ్చును. కాని సూక్ష్మదృక్కుల కిందలి తత్వ మర్థము గాకపోదు. ప్రతి వ్యక్తి యు దృఢాభిప్రాయం దై ప్రవర్తించుట లో తన కనానుకూలములు సంభవించుటను లక్ష్య పెట్టరాదనియు సంఘమునకు తనప్రవర్తనచేసనా నుకూలము కలుగుచో సంఘము తనదారికి దిగును నరకును సాత్త్విక పద్ధతు లవలంబించి ప్రవర్తించుచు బలాత్కార మార్గములను త్యజింపవలసిన దనియు దీనికర్థము. అనగా వ్యక్తి సంఘములోని ఇతరవ్యక్తులతో కలిసి పరిశ్రమ చేయునప్పుడు తనభావ మొకవైపునబారుచున్నను తన యాదర్శ మొక వేరే భిన్నముగా నున్నను సంఘభావములు సంఘాదర్శములు తన భావములకును ఆదర్శము లకును వ్యతిరేకములు గాక యావైపుననే ప్రవహించునని యగునని తనకలలన్నియు సర్వోగ్రభముగ నిజములు కాలేదేయని అగ్రహమిది క్రుంగి త్రెంచుకొని వరువెత్తికి సానికాశముగా తనస్వ శక్తికొలది పూర్ణ కార్యవిధానమునకు తోడ్పడ వలసియుండును. తనకు న్యాయంబుని నోచు మూల తత్వములకు మూలనూత్రములకు నితరల కార్య పరిత్యము నిరోధము కానివింత కాలము వారి కార్యకరత్వ మెంత మందముని కల్పించినను ఎంత తీవ్రమని కష్టించినను ఒక్క పర్యాయము తా నును అందులోనివాడుగనే గణించుకొనిన పిదప సర్వవిధముల సాహాయ్యకుం తగలు భర్తము. తాను హృదయపూర్వకంబుగ నన్ను మూలతత్త్వములకు మూల నూత్రములకు వ్యతిరేకముగా సంఘము ప్రర్తించుచున్న దని తోచినప్పుడు తన సంబంధమును తాను త్రెంచుకొనునధికారమువ్యక్తి కి నున్నను సూతనపథంబున పనిచేయుస్వాతంత్ర్యమును అతినికి కలదియే యైనను సంఘమునకు లక్షలు పెంచి తనయుద్దేశము నెరవేర్చుకొనుటమాత్రము ఆతడు తలపెట్ట కూడదు. ప్రాతకొత్తలకు గౌరవ స్పర్ధకలిగి రెండును సభివృద్ధియగుటయో బలవత్తర మైన దభివృద్ధి యయి నలుచుటయో సంభవించ వలసినదే కాని విరోధము వాటిల్లి రెండును క్రుంగు స్థితి యెప్పుడును సమకూరరాదు. కావున ప్రజా హిత జీవనవిజయమునకు రెండు ముఖ్యపు దెరువు లావశ్యకములుగా గన్పించుచున్నవి. మొదటిది ఆదర్శములు ఉద్దేశములు నిర్ణయించుకొని ఏకా దర్శంబును ఏకోద్దేశముల సంగీకరించు వారొక్కటిగ పనిచేయుట. అట్లు పనిచేయుటలో ఆదర్శములు ఉద్దేశములు మూలనూత్రములు భిన్నములు కాని యంతకాలము ఒండొరుల యభిప్రాయములను దృఢముగా వ్యక్తకరచుచును గూడ సంఘ మునందలి విశేషసంఖ్యాకుల నిర్ణయమును నిష్కల్ప మహృదయమున సాగనిచ్చుచు పోవుట రెండ

వది. ఆసిబీసెంటముగాదు ప్రస్తావించిన పాదర్శ మొక్క పర్యాయము జ్ఞాపకము చేసికొనవలసి యున్నాము. ఆమె దేశీయ మహాపథము గురించి వాక్రుచ్చినది. ఎన్నటి పోరాటములో నేటికిని పరంపరాగత మగుచుండుటను స్మరించుకొని యుపన్యసించినది. ఇప్పటికిని కొంత పరిస్థితి అనుకూలము కానిది మానవుల నార్యల్యముచే కలదు కాని విశేషభాగము ఆసిబీసెంటుగాదు కోసస్థితియే వచ్చినదని నమ్ముచున్నాము. మహాపథకు ఆదర్శ ద్వైతములు నియుమితము లయినవి. గంధిగారి సతత పరిశ్రమచే సాత్త్వికనిరోధమునకంటె వ్యక్తిసంఘ మును తనప్రోవకుత్రిక్కుట కెక్కివసాధరము లేద నుట సామాన్యముగా ప్రజలలో సంగీకృతము కా జొచ్చినది. అందులకు స్వకావ్య సమస్య పొడ గట్టిన నాలుగోతే నేటి దనుక అస్పృశ్య మహా శయుని నాయకత్వమున బాండ్ల ప్రజాహిత జీవ నము నడిచిన తెర గు ఘోషపు సూనసముల చిత్రితమైనది మన యభివృద్ధికి వట్టి యుక్తాహము చాలదు. క్రియాపరత్వ వివసర మను గట్టి కమ్మ కము మన మానసముల నధిష్ఠించినది. ఈ సర్వ శక్తులును గూడి యచిరకాలముననే మన ప్రజా హితజీవనమును శుద్ధపరచి బీసెంటముగా యను మానంబుల దుడిచివైచును గాక మని నమ్ము చున్నాము.

లండను టైముస్పత్రికవక్రతి.

లండన్ టైముస్ పత్రిక వారముకోజులలో నొకే మూలనూత్రమును గురించి మోదకభూమి ప్రికేస వచ్చినప్పు డొక విషయముగా అంగ భూమిప్రికేస వచ్చినప్పుడు తద్వ్యతిరేకముగాను వ్రాయుట ఈ వారపు ఇండియాపత్రిక ఫలకమాతముగా పరివర్తించినది. దాని సిక్కింజ పొందుతరచు చున్నారము.

ఏప్రిలు ౧-వ తేది

మోదక భూమిగా జే కాంతర్గత సమస్యలకు న్యాయావేశములనెక్కువభర్త మొక్కటి కలదు. ముద్దము జరుగుచుండగా జేకాంతర్గత మగు మామ్యును ముఖ్యముగా వివాదములను మొదల కానిది తలపెట్టరాదు. మోదక రాజనీతిజ్ఞులలో కొందరు త్యాహుంతులు అంగ సా మాజ్యమున్నును మహా పద్ధతుననుగుచ్చుచును మోడ్ల దిగులు అయిన మోదక భూమి పొనుమహోసాయ పనుచున్నదియని మరచు చున్నట్లున్నాడు. ముద్ద మైన పిదప మోదకభూమి కోరికలను ఆశయములను గాఢతర సానుభూతితోను విశాసముతోను విచారించ వచ్చును. ఆపని యుద్ధ మధ్య యున గూడదు. మోదక వాయువులవిశేకాంతర్గతనను స్థలమును నిమగ్న లైక్లు చేర్చుకొనున్నారో అది యన్నియు ముద్దమున జను ముండు నేకోద్దేశమునకు లో బడవలసి యుండును.

వైవిషయముమీద మా వ్యాఖ్యాన మననరము. అధికారమే కోరువానికి పూర్ణాపరమస్థి మునుట సంభవించ జాలదుగా!

ఏప్రిలు 10-వ తేది

ప్రతినిధి సభ్యులకు వేర కను లిచ్చు విషయము యుద్ధమునకు ముందు కత్తు వాడములో చేరి యుండినది. కారణము కత్తుల కాపిషయ మున సభిప్రాయ భేదములు నిజము గానున్నందుననే యని యెంచరాదు. ప్రభుత్వము వారిక రీతిగా స్థాపించిన ఉద్దతికి ఎదుటి కత్తు వారు ఆభ్యంతరము చెప్పవలయుట తప్పుచుగదా. ఆయన కత్తు వివాదములలో నీ సమస్య చేరిపోయిన మాత్రము చేత దీనిని గూర్చకాలమున నురల వివరింప రాదగుటకు పో చువు కావాలి. నిజ మార నిక యెడల వివాద విషయ మాలను నూతన పథములలో నిర్ణయించుటచే నాశీయ బలము హెచ్చింపగలుగుదు మేని వానిది విచారించుటయే యెక్కువ న్యాయ ముగానందును. ఇదియే సరి యైన మార్గము.

స్థానిక వార్తలు

కాలహాసస్థితి :— పశ్చిమ దిశ మధికోష్ఠము 93-9 డిగ్రీలు. అధిమోష్ఠము 77-1 డిగ్రీలు.

దీపముల వెలిగించుకాలము :— మే 12-18-వ తేదీలకు 6-55 గంటలకు దీపములు వెలిగించును.

ఇండియన్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్.— ఇండియన్ బ్యాంక్ డైరెక్టర్లు ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ నో. బాంబే లోను పెట్ట నిశ్చయించినారు జె. ఎమ్. సి. ఏ. కట్టడములలో నది కొలది కాలములోనే నెలకొల్పబడును.

ద టీ ణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము.— 14 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు ఆజ్ఞా పిళ్లే పీఠిలో నెం. 97 ఉపాధ్యక్షమండలియన టి. రాజగోపాల రావు బి. ఏ. గారు ఉపాసనచేసి ఇంగ్లీషులో "పాపనాశ్య"ను మాన్చి ఉత్సవించెదరు.

ఇల్లు కాలిపోవుట :— కడపలో పెద్దపిఠిలో ఒక నూనె యంత్రకాలకు నిస్సంబుగిం రూ 12000 ల వత్తుము గలిగింది.

హిమాలయ శిఖరము :— ఏప్రిల్ 20 వ తేదీ టిబెట్లో బొంబులు పుడు బయటపడి ఛివాముకు మెముకు స్త్రీ మును 11 వ తేదీ చుక్కెన్నపట్టుకు చేరెను.

రాగి విగ్రహము :— నేలమజ్జిలో జేరూరుకోశల సమావేశమైన భూమిలో గొప్ప రాగి విగ్రహమును కలెక్టరు ఇన్వెంటరీ జిల్లా టెండర్లో నుట్టిది.

ఒల్లింగ్డను ప్రిన్సిప్స్ బహుమానము :— బొంబాయి రాజ ధానిముద్దధి యందలి స్త్రీలందఱు కలసియుద్ధమునంజి క మను ముద్దధి గానుండి ప్రభిష్ట గాని ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ జేసిం దులకు ఆ హికో బహుమానము నియమలయచున్నాడు.

కానులధార :— అప్పరసింధులో యుచు 17 రూపాయలవైగా అట్టునుండి కానులధార 15-1 వ డిగ్రీయొంది. కాని రాగిధార 82 మును 120 వరకు హంద్రునైటుకు వెలిగినది. ప్రితరాగింజితు సర్వము కొనివ నుచున్నాడు.

విద్యార్థి జేతరము :— ఎ. ను బ్రహ్మజ్ఞు అయ్యరు గారు ఉంధపోయి కళాశాలలో ఒక బి. ఏ. విద్యార్థి జేతరము భరించెదమని దొంతమునాకి తెలిసి, దొంతమునాకి విద్యార్థి జేతరవిధికి రూ 1050 లందిచ్చి.

తెంగుకూర మేజిస్ట్రేటు :— 17-6 తేదీ నుండి ప్రస్తుతము తెంగుకూర జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గాను ఎ. ఆర్. గాన్పు గారు నెలవైదొనిగించు న్నారు. బాంబేలో నుక ఎఫ్. కన్నంగురూ ముగాను జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గా నియమింపబడుచు. నీక ప్రస్తు తోవోగ్గమునగూడ నిర్వహించుచుండకలెను

పిల్లలు దొంగిలించుకొని పోవుట :— క్రిందటి సోమవార ము నాడు నీలంబరములోని ఒక కలకత్తనబాతీ మునిబిడ్డను ఇద్దరుదొంగ తెత్తుగొని యిల్లి తొండుల కేకల వాదించి, భద్రాగుడూరును బిడ్డను పడ చేసిపోయి. వారెడలెకము ఇంకను తెలియవచ్చిది.

మృక స్వామిప్రభు :— క్రింగివానాచాళి క్రిందతి రావకు బల్లిం పోరాడితేటు మరరాను వత్తవలదై బట్టల తీసికొని కమూషుమిద తిరువార్కూరులో బట్టలవర్తకము జేసినవల చేప్పెను. ఇచ్చటికర్తకు లక్షలకు వారివర్తకుండు సుకు వివరములు తెలిసికొనిగోరగా వారిని తిరువార్కూరులో నరెన్ద్రచేయబడెను.

స్త్రీలకు చేతిపట్టు ప్రతిష్ఠించుట :— మలనాగులో స్త్రీలకు చేతిపట్టు ప్రతిష్ఠించు కేసులు రెండువచ్చి. ఒక మోస్తానాకు ఇద్దరుదొంగలతో రయిలులో ప్రయాణముచే యుచు మార్గమున భర్తకెడుకలేమంద భార్యను చేపట్టి ప్రతిష్ఠించెను. వారి కారవారముల కేసులు రూ 250 జరిమా నాము విధించ బడెను. నలూర వా ములో నలుగురు శురుకులూ కలసి ఒక స్త్రీ మేదకు త్రాగు గట్టి నిద్రించెను. మొదటియద్దాయుః 2 నెలల కెరికెళ్ళు చూ తిక్కినవారికి రూ 15 ల జరిమానామును విధించి.

ఐరోపా మహా సం గ్రామము

ఐర్లాండు గంద్ర గోళము: కమిషను యేర్పాటు చేయబడుట

హార్డింజ్ ప్రభువును అధ్యక్షునిగ నియమించుట

అధిరాజ్యముల అత్యుత్సాహము—సామాజ్యమున కధిక సాహాయ్యము చేయనుండుట

పరాసు యుద్ధ పద్ధతులు—వివరముగ చెప్పట

జర్మను పదాతిసేన—బలము తగ్గుట.

(రైటును ఏజన్సీ)

ఇంగ్లాండు

స్వారిసునభ హిందూచేకప్రతినిధి

చాంబల్లేను చెప్పుసంగతులు.

లండను మే 12:—పార మెంటులో సర్ బారోను గారు ప్రతినిధిగా, స్వారిసునభ హిందూచేకప్రతినిధి యుండ దు చాంబల్లేను గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

సిమిరు స్టీమురు మునుగుట.

రక్షింపబడిన వారు చెప్పుసంగతులు.

లండను మే 12:—జర్మను సలుమేరను నాయకుడు యుద్ధయంత్రముల సంరక్షణము పొందించి ముందరేదని సిమిరు కు స్టీమురుండి రక్షింపబడినవారు చెప్పుచున్నారు. ఒకయూల సమాద్ర బుల్లకల్లోలముగ నుండెను. ఉదంతలతో నెక్కించి ముచ్చునదలిపెట్టిరి. మేము బ్రతుకు తెరువున వారు యోచించి వారుకారు. కష్టానను, వాయువాస్త్రలను పంపువారు నునికి పోవుచున్న స్టీమురుపద్ధతులను సాహాయ్యము చేయవలసినదని వాయువాస్త్రను పంపిరి. మేము మొదటినుండి చివరవరకు ప్రమాదనీతియును దుంటిమి.

అంగ్లరవ్యను సొబంధము

అస్పీక్రు చెప్పిన సంగతులు.

లండను మే 11:—రవ్యులందరినీ సభ్యు లింగ్లండు లో నున్నారు. వారికి జరిగిన నియమసందర్భమున అస్పీక్రు చువ్వటించుచు ఉభయదేశములకు అర్హతమైతి కుదిరినదని తెలిపిచ్చిరి. టర్కీవిషయమైగాని పరిష్కారవిషయమైగాని పూర్వముండిన అపనమ్మకములు మున్నగునవి ఇప్పుడు పోయి నవి. ఇప్పుడు దేశములకు సమానప్రత్యయభావమేర్పడినది. ఉభయములు ఒకరితో నొకరు సంప్రదించుకొని వ్యవహరించుటకు కృతశిశ్చయులై యున్నారు.

అంగ్ల విమానములు చేసినపని

లండన్ మే 12:— ఏప్రిల్ 11 వ తేదిండి 29 వ తేది కలకు అంగ్లవిమానములు మొదలమొదలు రంగముపై వెళు రుచు కుట్ట వద్దనున్న పైనికులకొలుకు 18 వలపాటు అనార వదాధములను నుటియితర పదార్థములను క్రిందపడవేసిరి. ఈ ప నులయందు అంగ్లవిమాన మొక్కటియే మనకు దక్కక పోయినది.

విమానదళ మంత్రవర్గము

లండన్ మే 12:—మూడవరే మంత్రవర్గ మొకటి వ త్రేకముగా స్థాపింపబడుననియు, దానికి కష్టనుప్రభువు యభ్యా ధికారిగా నియమనీయు డియలీ టెలిగ్రాఫుపత్రిక వ్రాయు చున్నది.

నూరుగుగారి వెండివిషయపు రిపోర్టు.

లండన్ మే 12:—వెండిపతక తగ్గినది. కొండంత అశతో యుద్ధవ్యవో లాభదాయకమైనవి యింకొక కెప్టెన్ ధర లను కొనివచ్చారెంటు కావలసిందే మున్నుండినది. వాతెములు మున్నగువాకొలుకు వెండికొలుకెడి. మెక్సికో ప్రభుత్వము వారు బంగారు వెండి లోహములను ఎరువుల చేయగూడదని ప్రకటించుటచేతనే కష్టపాతక ముట్లు తిరిగినది.

ఇర్లాండు

ఇర్లాండు గంద్రగోళము.

విచారణ సంఘ మేర్పాటు చేయబడుట.

లండను మే 12:—ఇర్లాండు గంద్రగోళము విషయమై విచారణచేయుట కొకసంఘమేర్పాటు చేయబడిన దనియు,

దానికి హార్డింజ్ ప్రభువు అధ్యక్షునిగ నుండుననియు, కామన్సు సభలో అస్పీక్రు తెలియజేసిరి. జస్టిసు మీర్జును, సర్ మెకెంజీ మేయర్సుగారు సభ్యులు. గంద్రగోళము కలిగిన కారణములను, నీచిలు అధికారులను, మిలిటరీ అధికారులను ఎట్లు ప్రకర్షించినదియు వారిపాద్యతలను గురించి పంచాయతీవారు విచారించెదరు.

రద్దండు అక్షేపణ.

సంగతి సందర్భములు సాంగోపాంగముగ తెలిసికొనుటకు తిరిగింత యధికారులందరిరద్దండు చింతించిరి.

అస్పీక్రు చెప్పినసంగతులు.

ఇర్లాండు విద్రోహులసందర్భమున నిదివరకు అనబడించిన పద్ధతులకంటె కఠినపద్ధతు లనబడించవలసిన యవసరము లేదని కామన్సుసభలో అస్పీక్రుచుంతి తెలిపిరి. అట్టిపద్ధతు లనబడింపబడదని వారు యందుగ చెప్పుబాలిచురి.

వింబోరకు రాజీనామా.

ఇర్లాండుకు లార్డు రెస్సె వెంటుగనన్న వింబోరకుప్రభువు రాజీనామా ఇచ్చెను. డెప్టీప్రభువో, డిను మైకడ్యూతో వీరి స్థానమున నిర్ణయింపబడుదురు.

కార్యదర్శి.

ఇర్లాండుకు కార్యదర్శిని నియమించు సందర్భమున చాల కేంద్రపాదీంపబడినది. వారిలో టెంట్లుమేరు కట్టకడ కట నున్నది.

జాతీయవాదుల విజ్ఞాపన.

వ్యాయకద్ధతుల ననుసరించి జాతీయవాదులు గత పది పాను సంవత్సరములందు పనిచేసి ఇర్లాండు కం త యో నువకారముచేసిరి. ఇంతవరకును అతంబితమైన పద్ధతిని విడ వాడినయెడల దేశమునకు ముప్పుగలుగును. కావున ప్రజలు తోడ్పడవలసినదని జాతీయవాదులు కోరుచున్నారు.

అస్పీక్రు మంత్ర వర్గమునకరమునకు పోవుట

లండన్ మే 12:— నియంత్రు అస్పీక్రుచుంతి డెల్లి ను నగరమునకు వెళ్లెను. ఆదివారము ముఖ్య వచ్చెదరని జనులు అనుకొనుచున్నారు. స్వార్థపరత్వమును మానిన తెగింపును ప్రకృత్యముగా నుండితే బోధించుటకు అనుంత్ర వెళ్లెనని కతికము వ్రాయుచున్నది. ఇర్లాండు స్వరహింసలనునుగూర్చి వివిధపునల అభిప్రాయములను వారు గా తెలిగి ఒకవిధముగా సమాధాన మేర్పాటుచు కొనుటకై పోవుచున్నారని జాతీయ వాదులకుచున్నారు. యుద్ధపద్ధతులను తమ ఉచిత కర్మము లను మానుకొని మంత్రీగాని పర్యవసాని పార్లమెంటుచిరుము ఇర్లాండు స్వరహింసలనునుగూర్చి ఏవో ఒకటి బహుమతను నని అనుకొను వారు మోసగోపురునియు టెన్సుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. బలవంతమైన పాలకసంఘము వోకదా నేర్పట చింతెడల ప్రభుత్వమువారు ఇర్లాండు సమస్త విషయమున జయింపగలరు. ప్రస్తుత ఇర్లాండుపరిపాలననుగూర్చి ముందు వారుగా విచారింపవలయునని టెన్సుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

అస్ట్రేలియా

అస్ట్రేలియా యుద్ధము

హిస్స గాడి యంత్రాగమము.

మెక్సికోను మే 12:—అస్ట్రేలియాదేశము తన యుద్ధ ఖర్చులను తానే భరించుకొనుననిన తయారు చేయినది. లేదా, సామాజ్యకొంతమునకు సొమ్మ పెట్టుబడి పెట్ట వలెను" అని హిస్స గారు ఆయవ్యయచర్చ సందర్భమున నుడిపిరి. అస్ట్రేలియాదేశధనము నూరుకోట్లపాటు. దేశానా రాము 20కోట్లు. ఎంత రాబడియున్నను, పొదుపుగ వాడుకొన వలయును యుద్ధము జరుగుచున్నంతకాలము ఇక బంగారము నెరువుల చేయవలయును.

ఫ్రాన్సు

వెర్దెను యుద్ధము.

జర్మను నష్టము

లండను మే 11:—పారిసునుండి టెన్సుపత్రిక క్రింది వార్తవచ్చినది. గత సోమవారమునాడు వెర్దెను యుద్ధము జేసిన జర్మను పటాలములలో నూటికి 50 వంతున నష్టము గలిగినది. యుద్ధప్రస్థానములందు నూతన క్యవన పర్పడినదని పరాసు విలేఖను లభిప్రాయ పడుచున్నారు.

డియలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక క్రిందివార్త వచ్చినది. వెర్దెను రణరంగమున జర్మనీవారి ఫిరంగి జోతుకల్గలేదు.

స్వారిసు మే 12:—జర్మను కురిపించియు జర్మనులు ఫిరంగిగుండ్రము చేయగ, మొదటికందకపు వంక్రిలోని కొంత భాగమును జర్మనులు వదలిపెట్టుట కారంభించిరి. అజోరు తగ్గిన తరువాత, పరాసు పదాతిసేన, ముందుకు వెళ్లి జర్మను లను తరిమి, అకందకభాగములను పట్టుకొనుచు వచ్చిరి. కత్తు ప్రలు పట్టుకొనిన స్థానములనువారు నిలుపుకొన బాలకున్నారు. వారు అగ్నివర్షము కురిపించి ఏ కందక భాగముకొంత భాగవో ము వాక్రియించుకో కలిగినను ముందుకు వెళ్లలే కున్నారు. పరాసువారు వారిని ముందుకు రాకుండ చేయు చున్నారు. జర్మను ఫిరంగు లంతశ్రేష్టముగ పదాతిసేన కుచేయుటలేదు. కావున వారి కొంతమాత్రము లాభము గలుగుటలేదు. విపరీత మైన నష్టముమాత్రమే కలుగుచున్నది. కత్తువులు పట్టుదలతో యెదిరించుటవలన ఏవో కొంతమునుకు ననుటకు వీలులేదు. కత్తువులజోరు చప్పుటకు.

స్వారిసు మే 12:—వెర్దెనురంగమునందు కత్తువుల జోరుచప్పుబడినది. ఇతరవోట్లు పరాసువారికి చిల్లర జయములు కలిగినవి.

జర్మను కందకమును పట్టుకొనుట

స్వారిసు మే 12:—యూజునడి ఎడమవైపున జర్మనులు జోరుగ నగ్నివర్షము కురిపించితరువాత 287-వ కొండనూప మున యెదిరించిరి. కాని వారిని పరాసువారు పూర్తిగ తరిమి వేసిరి. మార్గోనుకు పడమటను పరాసువారు యెదిరించి జర్మ ను కందకమును 62 ఖుమిదీలను 2 ఫిరంగులను పట్టుకొనిరి.

శత్రువుల యుద్ధోప కరణములనాన

పరాసువారి సమైక్యతను ముంచుటకు

లొంతు 12:—శత్రువుల యుద్ధోపకరణములనాన ఎడ్రి యాటికు సమాద్రమునందు పరాసు సమైక్యత చే ముంచబడినది.

అంగ్లరంగము.

క్రీకరు, సామెజు, హూల్లు గిన్నీ లకద్ద గడులయుద్ధము జరిగినది. కాని మార్చెమి ములేతు. మార్చెమి సామెజు పిట్టిరు నెయింటు ఇశోయిలకద్ద ఉభయముల ఫిరంగి యుద్ధము చేయు చున్నారు. జోనిలు, మెనెకు దక్షిణమునకు అంగ్లములు ఫిరంగులతో కత్తుప్రస్థానములను వారిరి.

జర్మను పదాతిసేన.

లండను మే 11:—డియలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక క్రింది వార్త వచ్చినది:—జర్మను పదాతిసేన: బలము తగ్గి పోవుచు న్నది. అగ్నివర్షము కురిపించి పట్టుకొనిన స్థానములను కత్తు ప్రలు తిరిగి యెదిరించియు పరాసు నిలుపుకొనలేకనున్నారు. జర్మను పదాతిసేనకు బెల్జియమునవారిసేన: వా గా పోరాడు చున్నది. తిరిగి వెర్దెను యుద్ధము పార్లమెంటు మైన తరువాత జర్మ నులకు మూడు డివిజనులలో చాలభాగము నష్టమై పోయినది.

రష్యా

జర్మనివారి విచిత్ర యుద్ధ పద్ధతులు.

అలహాబాదు మే 12:—లండన్ మే 11:—యూరపు పోస్తుపత్రికా వెంటాగ్రాకు విలేఖను డిల్లు వార్తముచున్నా రు. జర్మనుల కొక్కపద్ధతిలేదు. ఇప్పుడు రీగరంగమునందు భూనైన్య నావికాదళముల ముద్దము చేయవలయున్నా రట. నేనాకులు ముకటికుండి తుదవలకు వాక శౌర్యసా వాసములు చూపుచున్నారని వారి ప్రకృత్యము లన్నియు స్వరక్షణము కొఱకే కొని మమ్మెదిరించుటకు కాదు. జర్మనులు తూర్పు ఖండమును యూరపు వైకిరేవుల పోనిచ్చి, తురుష్క దేశమును రక్షించుటకు తామెట్లు తురుష్కులను తోడ్ప డగలకో యోచించుచున్నారు. పరాసుసేనా ముఖమును చీ లుకొనిపోవుటకు బ్రయత్నించుచు వారే స్వయంకృతా పరా ధము చేసికొని నెరుకకు కట్టిబడియుచును వెన్నెత్తవలయు పడుచున్నారు. మిత్రమండలివారి సేనలు ఎక్కవరుచుండగా

శత్రువులు తమరక్షక సాధనములను బలవంతముగా చేసికొనవలసి యున్నాడు. ఇట్లుచేయుటలో ఒక చోటినుండి కొంతమందిని ఇంకొకచోటి చేర్చుచు మధ్యమధ్య వైస్యము లేకుండ ఒట్టి బయటభూమి చేయించుచున్నాడు.

దెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ ప్రకృతి కామిలిటరీ విశేషముడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—విస్ఫోగమున ఉత్తరముననో దక్షిణముననో శత్రువులు తమ సేనను బలవంతము చేయవచ్చును. అప్పుడు ఇంగ్లీషు పరాను సేనలు వారి పరాను రంగమున చాచుమోదిన బాగుగా నుండును.

తూర్పు రంగము.

లండన్, మే 10:—తూర్పురంగమునందు వాయుస్థితి బాగుగాలేదు. చాల బేడిగానున్నది. జర్మనులు ఊరక అగ్ని వర్షము కురిపించుటకు తమ నిర్భయకృమను కప్పిపుచ్చుట కేమో లేక తమ పద్ధతులను గూర్చి అప్పు అభిప్రాయములు ఉదయం పజేయవలెనని యేమో తెలియజేస్తుంది.

ఇంకొకపట్టణమును పట్టుకొనుట

పెట్రోగ్రాదు మే 12—రష్యనులు బాగ్నాదుపైపు వచ్చుచు కాక్సిరీన్ అను ఇంకొక పట్టణమును పట్టుకొనిరి. అచ్చట తురుష్కులు నిలవజేసిన ఆహారపదార్థములు, ఆయుధములను మూడు ఫిరంగులను స్వాధీనముచేసికొని రష్యనులు తురుష్కులను వెంటదించితిమిమి జేసిరి.

అలహాబాదు, మే 12—ముఠాదండము కొండల దగ్గర నుండి రష్యనులు తురుష్కులను తిమిమి జేసిరి.

హాలండు

డచ్చివారి నావికదళపు తిరుగుబాటు

ఆమ్స్టర్దామ్—జావాదీవియందలి మూడు డచ్చివారి యుద్ధనౌకలకుండు పితూరీ జటిగిసది. జె. వెన్ ప్రొవిన్సియల్ అను నౌకలో 60 మంది శిక్షింపబడిరి. యుద్ధనౌకలనుండి పాటిపోయిన 800 మంది ముఠల కచ్చుట కిష్టపడక పీఠులలో తిరుగుచుండిరి.

డచ్చివారి నెద్దనౌకలు స్కాట్లండు ఉత్తరతీరమునందు రాకపోకలు సలుపుచున్నవి. మే 1-న లేడిని పోట్ స్టాములో జనులను తీసుకొని పుర్రొల్ముచున్న లీబ్నెక్ టునుచాడు డచ్చిప్రభుత్వమువారిచే బంధింపబడెను. 840 మందిగల రీచ్ స్టాగ్ సభయందు 229 మంది ఆరెని విడుదలచేయవల దనిరి.

మెక్సికో

మెక్సికో కలవరము

ఇలాస్కో మే 12:—అమెరికను ఆర్మికవర్గమున కొంత భాగము మెక్సికో సరిహద్దుల దాటి స్టెప్పిస్సు దోపిడిగాండ్రు ను వెంటదలుచుచున్నాడు.

అమెరికా

సబ్మెరైను మరగాతము.

వాషింగ్టన్ మే 12:—సస్సెట్స్, ఆంకొనా, ఆగ్వా విక్ నౌకలను ముంచిన టూర్పిడో సబ్మెరైనుల యజమానులకు ఎట్టిశిక్ష నిధించుచురని యునై టెడ్ ప్రేట్సునాడు జర్మనీని అడుగ గోరుచున్నారని లాస్ఎంగ్ గారు చెప్పిరి.

హానిస్, మే 12:—సస్సెట్స్ నౌకను ముంచిన “యు18” అను సబ్మెరైను యజమానికి ఉర్వోగవృద్ధి చేయబడినది. బహుశా ఇందులననే యునై టెడ్ ప్రేట్సునాడు జర్మనీవారి నడుగదలచి యుండును.

ప్రాంతీకభువు.

ప్రాంతీకభువుల కొద్ది గాగాయములు తగిలి నవి.

ఇంకొక జర్మనీ జాబు.

వాషింగ్టన్ మే 12:—జర్మనీవారు ఇంకొక జాబును పంపదలచిరని జెరార్డు గారు యునై టెడ్ ప్రేట్సు ప్రభుత్వము వారికి తెలియజేసిరి. “సస్సెట్స్” అను నౌకను ముంచిన సబ్మెరైను యజమాని శిక్షింపబడెను. దానికి బదులు ఏమైన నిచ్చుటకు జర్మనీవారి రొప్పుకొనిరి.

జాబునందు డిట్టుండెను. —సస్సెట్సును చూచి సబ్మెరైను యజమాని అది ఒక యుద్ధనౌకయని భ్రమించి తనకున్న ఆజ్ఞల ప్రకారము నిడచెను. కాని బాగుగాచూడక యుద్ధనౌకయని అంతర్వరగా గ్రహించుట తప్పు. ఈ ఒక్క విషయము సంజే జర్మనులు అమెరికాను చేసిన వాదానములు నిలుపుకొన లేకపోయినందులకు జర్మనీ చింతించుచున్నది. సబ్మెరైను యజ

మాని (కమన్) కారము శిక్షించబడెను. సస్సెట్స్ పోయినందు వలన అమెరికా భరించిన నష్టమున జర్మనీవారు నష్టపూరి చేయవలెను.

జర్మనీ

జర్మను సాంఘిక నాయకుడు.

విడుదల చేయుటకు దొరతనము నిరాకరించుట.

ఆంట్వెర్పాడు మే 12:—హారులెబుక్స్ బెరును జర్మను సాంఘికవాదిని జర్మనులు ఖయ్యును జేసిరి. అతనిని విడుదల చేయవలసినదని ఇతర సాంఘికవాదులు కోరగా రాబ్యాంగ సభవా రాకోరికను నిరాకరించిరి. ఇతడు మే 1 వ లేడిని పోట్ స్టాములో ప్రజలు గుంపులుగా కూడినప్పుడు వారి అల్లరి చేయుటకు పోలీస్ వాహనంపైనుంచు విచారింపబడును. ఇతని విచారణకుడ అపుడల చేయవలసినదని కోరిరి. కాని అదియు నిరాకరింపబడినది.

టర్కీ

తురుష్కు సేన.

లండన్, మే 11:—నెట్టర్ న్యూసుపత్రికకు కోమల కర విశేషము డిట్టు వ్రాయుచున్నాడు. ఈజిప్టుపై దండ యాత్రను గాను సిరియాపై నిలవచేయబడిన తురుష్కు సేన ఆర్మీయల్ ట్రైబ్యూనల్ పోబుచున్నది. డెమాన్స్ అలస్సా కరములనుండు తుర్కాధాపీటీకుల జనులు తిరుగుబాటు చేసిరి. తురుష్కుకటాలములు ఆవగరములకు ఎల్లప్పుడును పంపబడుచున్నవి. ఎర్జింగా, డెయర్బెక్ లకు నడుచు జర్మనులు 250,800 తురుష్కు సేనకు జేర్చుచున్నాడు.

తురుష్కు జేతమున సంధి ప్రయత్నములు.

లండన్, మే 11:—మాన్సుంగు పోట్టుదలీ కానెలాని కాదిలేఖకు డిట్టు వ్రాయుచున్నాడు మల్తా గారి మండిరము నందు సంధినిబంధనల నాలోచించుటకు ఒక వెర్సెసభ జటిగిసది. సంధికి నిర్ధారము మతగురువులు బోధించు చున్నారు. రహస్యముగా ఒక కమిటీ ఏర్పడుచుచున్నది.

హోరేగారికి బదులు ముస్సాఖాసింగాను మేక్ ఉల్ ఇస్లాంపదవికి నియ్యబడిరి.

సింలా

రాజప్రతినిధికివచ్చిన యుద్ధవార్తలు.

సింలా, మే 12:—శ్రీరాజప్రతినిధికి క్రిందితంత్రవార్త వచ్చినది:—

పరాను రంగము.—గొప్ప ఫిరంగియుద్ధము జటిగిస వెనుక శత్రువులు 219 క గుట్టపై బడిరి. కాని వెనుకకు తిమిమి జేయబడిరి. మోర్టోమునకు వచ్చియున్న జర్మనుకందకములను పరానువారు పట్టుకొనిరి.

ఆంగ్ల రంగము.—ఆంగ్ల రంగమున గనులయుద్ధము జరుగుచున్నది.

రష్యరంగము.—సానోర్గ్ కోవర్ల జర్మనులు రష్యనులను ముట్టడింప ప్రారంభించిరి. కాని వెనుకకు తిమిమి జేయబడిరి. తురుష్కులు ముఠలుకోవర్ల రష్యనులపై గవిసి పడిరి. కాని రష్యనుల అగ్ని వర్షమునకు నిలువలేక నుఱి పోయిరి.

రష్యనులు బాగ్నాదుపైపుకు పోవుచు కాక్సిరీన్ శిక్షా పట్టణమును స్వాధీనము చేసికొనిరి.

దేశీయతంత్రీ వార్తలు

రెడ్ క్రాస్ సంఘ సభ.

రంగూను మే 12:—ఈ దినము జి. ఆర్. గిన్నిన్ గారి యాజమాన్యము క్రింద రెడ్ క్రాస్ సంఘసభ జటిగిసది. సంవత్సర చర్యను గూర్చి పోర్టుకు కార్యదర్శి పదివినవెనుక ఇండియన్ రెడ్ క్రాసు సంఘమునకు కాఖగా రంగూనులో ఇంకొకసంఘము నేర్పాటుచేయుటకు సభ్యు లందఱును తీర్మానించిరి. ఈ సంఘమునకు బర్మాలెప్పి నెంటు గవర్నరు గారు అధ్యక్షులుగను, ఫ్రెన్స్ లివళు డాక్టర్ కాన్వల్ గారు ఉపాధ్యక్షులుగను, ఎక్కువ నడిది. ప్రత్యేకముగా కార్య నిర్వాహక సంఘముకటి యేర్పాటు చేయబడినది. దీనివలన నెల ఆఖరుకు 89 వేల రూపాయల విరాళములు పోగై నవి.

హేబర్టు పార్కు.

ఉదకమండలము మే 12:—హేబర్టు పార్కు నిన్న రాత్రినుండి ఉత్సాహసంభరితమై యున్నది. కొండవాతుల

వారు కొట్టా సంగీతముతో బయలుదేరిరి. బడగవారి ముఖ్య నాయకులకు బల్లి గొడుగులు నుండుండిరి. గవర్నరు గారు వారి భార్యయు వచ్చినతోడనే సర్ ఆర్థరు ఫ్రైల గారు ఆతిథ్య మిచ్చి సత్కరించిరి. బోయిస్కాటులు గుమ్మమునద్ద బాతులు తీసి యుండిరి. గవర్నరు గారు భార్యయు, పాశ్చాత్యులను చూచినవ్విరి. ఎన్నియో దుకాణములు ప్రదర్శింపబడినవి.

లక్క ఎగుమతి నిషేధింప బడును.

సిమ్లా, మే 12:—మే 18 వ లేడినుండి బ్రిటిషుయండి యానుండి వీనిధనుల లక్కాని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములందలి దేశములకు తప్ప పముదేశములకు ఎగుమతి చేయరాదని నిషేధింపబడినది. దొరతనమువారి అశుభ్యకొందినవీధు మిశ్ర మండలికిని, యూరపుఖాదమునకు తప్పుయితరప్రదేశములకెచ్చు టీకై నను దొరతనమువారి యాజ్ఞ పొందిన వెనుక పంపవచ్చును. విశాఖాంధ్రమునందలి తటస్థదేశములకు పంపునపుడు కస్త ముకలక్తురు గారిద్వారా దొరతనమువారికడకు దరఖాస్తు లను పంపుకొనవలయును.

బొంబయి శాసన సభ.

బొంబయి మే 12 — ఆవరణి ఎం. బి. చావిలి గారిని శాసన సభకు వైసు పె్సి డెంటుగ నియమించిరి. వీరు కార్య నిర్వాహక సభలో సభ్యులు.

సర్ జగన్మోరదాసు వరదీరదాసు విరలదాసు థాకర్సే కే-టి గార్లు బొంబయిలో “జస్తిను అసీను” అగ నున్నాడు. ఇప్పుడు వారియందున్న యధికారమును తీసిజేసిరి. అగ్ని యావద.

కొలాకాయదలి బూలు అంకు కంపెనీవారి ప్రతి గిడ్డంగికి నిన్న సాయంకాలము ని ప్పయ్యుకొనినది. 20 వేల రూపాయల నష్టము కలిగినది.

బ్యాంకు ఏజెంటుమాత్రము

ముద్దాయివిచారణ.

లాహోరు మే 12:—సిమ్లా ఎలయచ్చు బ్యాంకు ఏజెంటు ప్రెస్ ట్టిగారిని 3, 4 మాసములకింద హత్యచేసి, లాకపుతో టులో పారజేసిరి. దీనిని గురించి పోలీసువారు విచారించు చున్నారు. ఇప్పుడు విచారణ ముగిసినదని పంజాబ్ ప్రతిక వాకొనుచున్నది. లాహోరు అడ్మినిస్ట్రేషన్ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ముద్దాయిలను విచారించుచున్నాడు. విచారణ బహిరంగముగ జరుగుట లేదు. కేసులో 80 మంది సాక్షులు గలరట. వారిలో నగలుచుండికి వైగా విచారంప బడిరట. ఈ మాసాంతమునకు విచారణ ముగియవచ్చును. ముద్దాయిలు సెవెన్స్ కోర్టులో విచారింపబడవచ్చును.

ఇండియాగజెట్టు

సిమ్లా. 12-5-16.

ప్లేగు రుగ్మత:—ఈ నెల 6వ లేడితో కంతకువార నులో హింమాజేతమున ప్లేగు రుగ్మతలన పీడింపబడినవారు 1944 అంకు మృతివొందవారు 1521. బొంబాయి రాజధాని లో 205; చెన్నై రాజధానిలో 16; బుగాళా రాజధానిలో 11; బీహారు, ఒరిస్సాలో 186; పంజాబ్ ప్రదేశములో 593; పంజాబులో 103; బర్మాలో 109, మధ్యప్రదేశములో 11 మైసూరు రాజ్యములో 28; మోదరావారు రాజ్యములో 318.

శాసన నిర్మాణ కాఖ:—డాక్టరు ఎన్. ఎస్. వెస్ట్ గారు శాసన నిర్మాణ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చి జేసినారు.

జేతవ్యవహార కాఖ:—రాజప్రతినిధి గారు క్రింద వారు గౌరవ సహాయ సర్వముగా నియమింపబడిరి. ఎస్. ఎఫ్. గంధి గారు, రాయబహద్రుల కార్వినాంబేలాలు గారు; రాయబహద్రుల బరోడా కాంతోరాయి గారు, రాయబహద్రుల బాలక్రిష్ణ కాలు గండితులు గారు.

విదేశ, రాబ్యాంగ వ్యవహార కాఖ:—ఎ. ఆర్. జిల్సా గారు ఇందూరు రాష్ట్రమునకు దాంగ్ల రాజువారిగ నియమింపబడినారు.

ఆర్థిక కాఖ:—బిగ్ స్టాన్సు గారు రాజమాసమును వెలపు పుచ్చుకొనుటవలన హింసాముఖ వి. ఎమ్. సి. బ్రాటరు గారు బొంబాయి అకౌంటెంటు జురజు గా నియమింపబడిరి.

వైక కాఖ:—ఈ క్రింది యువోగ్యులను రాజప్రతినిధి గారు మరల ఆంగరక్షక వైస్యములో...కర్నూలు ఎఫ్. జి. ఆగబెగ్ గారు చోలానాగపురము గుట్టపురవాధికారిగను, కలకత్తా వాలంటియరు ఫిరంగి మొదటిటెటారియనునకు డబ్లియు టి. ట్రైను గారు ఆవరీ కర్నూలుగను నియమింపబడిరి.

ఎగుమతి దిగుమతులపై కన్నులు

కలకత్తా మే 12:—1907-8 సంవత్సరమునండి 1916-17 సంవత్సరమునకు ఎగుమతి దిగుమతులపై పన్నులవలన వచ్చిన మొత్తములు ప్రకటింపబడినవి. ఈ పన్నులవలన గాన సముద్ర భూమి వద్దకును లభించిన 1916 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ మాసమున 7,928,883 రూపాయలు వసూలైనవి. 1915 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ మాసమున వసూలైనవి 63 లక్షలరూపాయలై వసూలై యుండెను. 1916 వ సంవత్సరము మార్చి నెలలో 84 లక్షలు వసూలయ్యెను. 1916 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ మాసమున 1915 వ సంవత్సరమునకు పోలిస్తే పన్నులవలన వచ్చిన మొత్తము మున్నగునవి కల 3,78,000. పాగావలన 1,46,000. వెండి, బంగారు వెండిమండలము, వాటెముల తగ్గుల వలన 3,60,000 చేతివలన 7,75,000. పత్తినిమలన 1,27,000 ఇతరవిలువలన 2,02,000 వని యెగుమతివలన 1,18,000 (వెండి మండలము వలన 10,82,000. గతమాసమున జనవరి మాసమున 2,82,000ల రూపాయల వసూలు అయ్యెను. జనవరిలో చేసిన పన్నులవలన 15,000, తేయాకులవలన 34,000 ఎక్కువ వచ్చెను.

మెసూరు దివాను గారు.

మెసూరు మే 11:—మెసూరు దివాను సర్ ఎం. విక్టోరియాగారు మెసూరుకు బోయి యున్నారు. వారు 17 వ తేదీకి తిరిగివచ్చి కృష్ణానది వెళ్లి కుంభాభిషేకాత్మకమున దర్శించును.

ఒక మానవప్రాణియొగము

కలకత్తా మే 11:—ఈనాడు కలకత్తాలో మేజిస్ట్రేటు యుగయుగపాత్ర ఎన్. సి. సింగ్ గారి యొద్దకు ఒక మానవప్రాణియొగము వచ్చింది. మాల్దీవీయులతో అనుబంధము ద్వారా ఏ నువ్వగిరి (బాంబే) వైసు, డాక్టర్ అబ్దుల్ గఫూర్ వైసు ఈ ముగ్గురు ఫిర్యాది భూమ్యు నూర్జు ఇన్స్పెక్టరుగా నుండి పింఛెట్ తీసికొనెను. అతడివద్దకు మెగాల కాన్స్టేబులు ఒక పక్షముగా మహమ్మదీయ జనులచే ఎక్కువ కొనుబడుటకు వాదింపబడుచు నుండెను. డాక్టరు నువ్వగిరిగారి వద్దకి ఎల్. ఆర్. ఆర్. సుహాగ్ దేవ్ ఒక కాండిడేటు ఫిర్యాది చెప్పెను. జమాబుడీయ ప్రజల వివాదము ముగియగాను 25,000 రూపాయల ఆస్తిని తాను ప్రత్యేకముగా నుండినది మాల్దీవీయులతో కొట్టుకొనుటకు ప్రమాణము చేసి చెప్పెను. తండ్రియొద్దకు "దబ్బా" అను ఉర్దూ దీక పత్రికయందు ఆ ఆస్తి 50 వేల రూపాయల చేయదనియు ఆ ఆస్తి అతడు తండ్రి ఇంట్లు మాత్రమేననియు వీరినే ఫిర్యాది "మెండ్రోమె" ఓని గర్వముతో చెప్పుకొనుచు జనులను మోసపుచ్చుచున్నాడనియు, ఈ మోసముతో దప్పి నొందక ఫిర్యాది ఆరబడిన చాబ్ ఆలి చాదరీగారి యాజమాన్యముగ్గింద ఒక సభచేసి జనులకందలతో ముగ్గులొత్తెననియు, దప్పిపత్రికలో ఇంతకుముందే ఫిర్యాది తన "ఎండ్రోమెంట్" గొప్పగా సిగ్గులేక భయించు కొనెననియు వ్రాసెను. నుద్దులతప్పుల చక్రిపత్రికారులను న్యాయవాది యెంగాజ్ కాన్స్టేబులొప్పకత్తూర్తి యనునవరకు కేసును నిలిపి వేసిన బాధుగానుండునని కొద్దివారిని పొగ్గించెను. కేసు 19 వ తేదీనకు వాయిదా వేయబడినది.

కలకత్తాలో నౌక బాధవిహారము.

కలకత్తా మే 13:—కలకత్తాలో దింతకంటే బాధచే నాలుమడు ఒక్కటియైనది. ఈనాడు కొందఱు దివ్య బాసమందిరము చేత కొంతసేపును కొని దానియందు బాధ విహారమును నిర్వహించుచు చందాలకు పొగ్గించెను. తక్షణము సగరము (ట్రాక్టింగ్) కందు ఇటీవల కొంతైన బుద్ధి తేవుని శిశుభాగముల మహాబోధిసంఘమున కిచ్చి, దానిని కలకత్తా యందు నిర్మించబోవు విహారమునకు ఒక పరిశీలనా నమన సంచరించెయ్య కలకత్తా బాధప్రభులు దొరతన మునాటికి నిజానాపత్రికను బంపుకొనిరి.

కూలీల సమ్మెకట్టు

ఇటీవల బారిసాలనుకు నౌకా నిర్మాణశాలలో పని చేయు కూలీలకు ఆకస్మికముగా సమ్మెకట్టి రనిచేయుటమాని చేసిరి. కూలీలలో ఒకనిని దారుల ఆస్తికట్టు ఇంజనీరు తిట్టె నట. అందువలన సమ్మెకట్టిరి. కేసు నిచారమునందున్నది.

నవ్వుక స్వామి ద్రోహపుకేసు.

మొదాయిలు విడుదలయ్యగట.
పూనా, మే 12:—నారాయణ బాలకృష్ణ బ్రహ్మ గారి ఊహలకు చెందవలయు రూ 75,000 ల ఆస్తిని దోచి హనుచేసి అవహరించిన పూనాలో నిర్దోష కృతలపై దావా వచ్చెను. మొదాయిలపై నేరము స్థాపించుటకు తగినంత సాక్ష్యములేదని న్యాయాధికారి దావా కొట్టివేసిరి.

ఒక విచిత్రమైన కేసు.

కలకత్తా మే 12:—స్వదేశ ఉత్పత్తిలవలన ఈనాడు ఒక కేసుపట్టి కలకత్తా హైకోర్టులో విచారణకు వచ్చింది. మనోరంజనగూబ అనువాని యొద్దకుండి 5 వేల రూపాయల రాబట్టుకొనుటకు నుబోధనంద్ర మల్లిక్ అనువాడు కేసు తెచ్చెను. వాదితప్పులే ది. ఎల్. మిల్లెక్ గారు వాదించుచు మల్లిక్ అనువాడు యరదృష్టవశమున కొన్ని యెండ్లకింద స్వదేశ గంధగోళమున విక్రీతయొద్దకుండిన దుబ్బా నుండి విడుదలయ్యెనని చెప్పెను. 1914 వ సంవత్సరమున పోలివాది మల్లిక్ ను, సర్ రవీంద్రనాథ తామ్రాగారి మేనల్లుడగు ఎన్. ఎం. తామ్రాను తనపన్ను గనియందు భాగముగా నుండి తనతో పంచేయక పట్టాబుచ్చెనను. దీనివలన మల్లిక్ కు 40 వేలను తామ్రాకు 16 వేలను ఉడిగినవి. తనవార వాదకులకి 80 వేల రూపాయల పెట్టుబడితో ఒక కంపెనీ ఏర్పాటుచేసి దానికి మల్లిక్ ను డైరెక్టరుగా చేసిరి. 1918 వ సంవత్సరము జూన్ 27 వ తేదీన పోలివాది మల్లిక్ వద్దకు వచ్చి తనకు 5 వేల రూపాయలపై కంపెనీవలన తనకు రావలసిన 5 వేల రూపాయలను తీసికొనునని చెప్పెను. ఈ కేసు ఈ పత్రికమువలననే వచ్చింది. తనవార నువ్వగిరి ప్రభుత్వమువారి సమ్మతిపై గనియందు పనిచేయుచుండిరి. మల్లిక్ గారికి ముఖ్యాధికారిగా నుండెను. కాని తండ్రి నెలలైన వెలక పోలివాది వారిని అధికారమునుండి తొలగించి తానే ముఖ్యాధికారియయ్యెను. ఇదియంతయు పద్దుల సమాచారము కనుక పోలివాది తెక్కలను తనిఖీచేయునని న్యాయముర్తి చెప్పెను.

మెసూపామేయూ యుద్ధము.

బహుమానములు.
బొంబాయి మే 12:—మెసూపామేయూ రణరంగము నందు బహుధైర్యముతో యుద్ధముచేసిన ఇండియన్ ఉన్యోగి లకు ఉత్తమ పుష్కర తరగతి బిరుదులు లాసకబడినవి.

మాకిల్ ఓనుగారికి సహాయము

మాకిల్ గారి సహాయార్థము కొందఱిని పంపునందగ్గర మన ముచ్చటించుట డాక్టర్ మాసన్ గారు విచ్చేసిరి.

బెంగుళూరు వార్తలు.

బెంగుళూరు మే 13:—ఇక్కడ రెసిడెంటుగారు ఆరబిలు పోచ్చి నీ. కాబురి ఎన్. ఇ. సి. వి. ఇ. గారు కేసు మోటారుమీద ఉదకమండలము దనుచేయుచు. వీరక్కడ పడినందు అందుకు.

మొదటి అసిస్టెంటు రెసిడెంటు మేజరు ఎన్. టకరు గారు ఉదకమండలము వెళ్లెను. బెంగుళూరులోనే యుండును.

యవజన క్రైస్తవ సంఘమునకు యవరాజు గారు చాల ధనసహాయముచేసిరి. ఈసంఘమువారు సాంఘిక సేవకునాడ చేయుచున్నారు. వై నితల పోకర్తమునకు ఎన్నియో పనులు చేయుచున్నారు. కంటోన్మెంటులో వీరిక నూతనధరము కొని, నూతనముగ పోకాఖ చేర్చుటచేసిరి. ఇక్కడ డాక్టరు హోపు మల్లను, ఆర్. స్టోనరు, కే. జి. సందర్బుగార్లు ప్రత్యేకముగ సహాయములు నిచ్చెదరట. వీరందఱు సంఘమునకు సంబంధించినారు.

ఆర్థిక కార్యదర్శి.

సిమ్లా మే 13:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి ఆర్థిక కార్యదర్శిగనున్న బ్రహ్మేయగారు మే 1918 వ సంవత్సరము వరకు పనిలో నుండెదరు. వీరప్పటికి పనిలోనే ఆయిదు సంవత్సరము లగును. వీరు బాలై నెలలో నెలపు పుచ్చుకొందురు. అప్పుడు హోదగ్ గారు వీరి స్థానమున పనిచేయుదురు. హోదగ్ గారు కరెన్సీకంట్రోలుకు పనిచేయుచున్నారు. వీరిస్థానమున గట్టిగారు పనిచేయుదురు. వీరివస్తువు ఫివాన్సు కాఖలో డిప్యూటీ కార్యదర్శిగ నున్నారు.

బొంబాయి వార్తలు

బొంబాయి మే 13:—బొంబాయి ప్రభుత్వము వారి టెల్లు ఫ్రీకటింగి:—బొంబాయి నుండి నమదర్బారులకు కలకత్తాకు పోవుచున్న ప్యాస్పోర్టు కలిగి యుండవలెను. ప్యాసు పోర్టు ఇచ్చుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యాజ్ఞకారలయనుగాన అధికారము ఒక వారము దినములయిన ముందుగా తెలియబడవలసి ప్యాస్పోర్టు సమకాలమునకు పోరకవు.

ఆస్పిత్రిముంతి డిల్లీనుకు పోవుట

లండన్ మే 11:—తాను బర్లందుకు వివిధాలకా వ్యవస్థలను జూచుటకు పోవుటలేదు. కాని భావి స్థితులనుగూర్చి ఒక విధముగా సమాధానము ఉడుకనట్లు నివిజు, వైవికోద్యోగులతో నూట్లాకుటకే పోవుచున్నామని చెప్పిరి

ఆస్పిత్రిముంతిగా టెల్లు తెలియజేసి:—సామ్రాజ్య దినమునాడు ముఖ్యమంత్రియగు అంగ్ల పతాకమును ఏర్పాటు చేయుదును. ఇతరమందిరములందును ఇట్లే చేసిన బాధుగానుండును

టార్పిడో చేయుబడిన పర్తకపుటోడలు.

1915 వ సంవత్సరము మే 7 వ తేదీనండి 1916 వ సంవత్సరము మే 10 వ తేదీనకు 37 విచారయధరర్తక నౌకలను 22 తలపడకర్తక నౌకలను తెలియజేయుచుండనే టార్పిడో చేయుబడి మంచుబడినవి మెన్నాచుగా గారు చెప్పిరి

వెర్దును రంగము.

పార్లమెంట్ మే 11:—వెర్దునురంగమున జర్మనులకు నోడిం పబడిరి. ముగ్గురు నడికి పల్లెమును వ ఫిరంగి యుద్ధము తీర్చిదిద్దగానున్నది ముగ్గురునడికి తూర్పు తట్టు తెల్లరాజుజామున రెండుగంటలకు కేకువులు వాన్ అను స్థలమును ముట్టడించిరి. కాని పరాసు వానిచే తిరిమివేయబడిరి. పరాసువై మానికడకముదాం నిల్వపెట్టెను ఇటెన్ నెట్టకరైలు మార్గమునై బాంబులు చేసి ఫోమేవర్త జర్మను ఆయుధకర్మా గారమునకు నిప్పటించిరి.

అలహాబాదు, మే. 13:—మదగాను జిల్లా పోలీసు హెడ్ కంట్రీబులరు కనుసేబులకు జీతపుబ్బిద్ధి జేయవలయునను నాని నిరించియిండి నూ కాన్స్టేబులగారి కరికిన చొప్పునజీతము లభింపజేయువలసిస్తామని పొమ్మిట్టపు కావలసినప్పుడుగనుక తగ్గమాత్రముగానధికారి నుచున్నారని తెలియవచ్చుచున్నది

Latest Telegrams.
The Premier's Visit to Ireland.
The Object Explained.

LONDON, May 13.
Announcing in the House of Commons to-day that he was leaving for Ireland in a few hours, Mr. Asquith said that he was going not with an intention of succeeding the executive, but to consult at first hand with the civil and military authorities with the object of arriving at an arrangement for the future which would commit itself to the Irishmen of all parties and to the House.

The Empire Day and the Union Jack.
Mr. Asquith declared amid cheers that the Government would cause the union jack to be flown from public buildings on the Empire day and hoped that its example would be followed.

MERCHANTMEN TORPEDOED.
An Year's Account.

LONDON, May 13.
Mr. Macnamora stated that between May 7th, 1915 and May 10th, 1916 thirtyseven unarmed British Merchantmen and twenty two unarmed neutral Merchantmen were torpedoed without warning.
He understood that the United States was aware of these sinkings.

Another German Defeat at Verdun.
A FRENCH COMMUNIQUE.

LONDON, May 13.
PARIS.—Another German defeat at Verdun is the feature of this afternoon's communique. West of the Meuse, artillery was lively and east of the Meuse at two in the morning the Germans attacked the Vaux region. They were defeated by French bayonets, and hand grenades. The Squadron of the French, bombarding aeroplanes, attacked the Railway Stations at Damvillers and Etain and set fire to the German depot near Loameix.

Barisal Steamer Company Docks.
STRIKE OF CALCUTTA WORKMEN.

News has reached Calcutta that coolies and labourers working at the docks of the steamer company at Barisal had recently stopped work, and entered into a general strike. They allege that the Assistant Engineer of the dock abused one of them. Their appeal to the Chief Engineer is pending.

THE GREAT WAR.

Lord Hardinge Appointed Peace Restorer to Ireland.

FURTHER SPLENDID ENTHUSIASM OF THE DOMINIONS.

Vivid Explanation of French Methods.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Paris Conferences.

India not to be Represented.

LONDON, May 12.

In the House of Commons Mr. Chamberlain, replying to Sir John Rees, said India would not be represented at the Paris Conferences.

New Export Tax on Indian Tea.

Corresponding Import Tax on Other Teas Suggested.

LONDON, May 12.

Mr. Chamberlain stated that the new export tax would apply to the unshipped balance of last season's Indian tea crop. He hardly thought it necessary to make any representation to Mr. McKenna regarding the imposition of a corresponding import tax in the United Kingdom on tea from other countries.

The "Cymric" Survivors.

German Violation of Rules Emphasised.

LONDON, May 12.

Survivors of the "Cymric" emphasise that the German submarine commander broke all the rules of warfare, even those which Germany herself laid down. The survivors were left in a rough sea in open boats almost without prospect of rescue. A very gallant deed was performed by the Captain and a wireless operator who returned to the sinking liner and despatched a message for help and awaited the answer. They were throughout in great danger.

Anglo-Russian Agreement.

Mr. Asquith on the Present Relations.

ALLAHABAD, May 12.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—In proposing the toast of the Russian members of the Duma who are visiting England, Mr. Asquith dwelt on the complete agreement which had been established between the British and Russian Governments. The days of mutual vigilance, suspicion and misunderstanding, he said, whether over Turkey or Persia or other subjects in regard to which British and Russian interests came into contact, had gone by, and a common policy had been reached which both countries were determined to pursue loyally and in unison.

Montagu's Silver Report.

LONDON, May 12.

Montagu's silver report says that the fall in prices had effects of shaking out speculators in the Indian bazaars and making the market much healthier. Purchases for coinage and otherwise and the news that the Mexican Government had prohibited export of gold, and silver caused a recovery. Prohibition does not include concentration.

Shackleton Relief Expedition.

Dr. Mawson's Conference.

LONDON, May 12.

Dr. Mawson has arrived to confer regarding the Shackleton relief expedition.

Creation of Air Ministry.

Lord Curzon to be Controller.

The "Daily Telegraph" states that the Government has decided to create an Air Ministry and that Lord Curzon will be the controller.

France.

French Methods Explained.

Enemy's Wasteful Attacks.

LONDON, May 12.

PARIS.—A semi-official statement explains the methods of meeting the German attacks at Verdun. It says:—Under a deluge of large shells the French begin to yield small parts of the first line, and then as soon as the storm has passed the infantry rushes forward and recaptures them. The enemy is unable to hold the torn up ground, of which his bombardment enables him to effect a precarious occupation, and any attempt at further advance is broken against formidable obstacles. There is a growing discrepancy between the efficiency of the enemy's heavy artillery and the strength of his infantry; consequently his repeated attacks bring him no tactical advantage, but only ever-growing losses, as in warfare of this kind the attack inevitably exhausts itself more than defence. The enemy's persistency is no reason for alarm, but the reverse.

German Activities Slackening.

LONDON, May 12.

PARIS.—This afternoon's communique reports an appreciable slackening of German activities in the Verdun region. The French achieved minor successes elsewhere.

The British Front.

Mining and Artillery Activity.

LONDON, May 12.

A British communique reports mining activity at Fricourt, Souchez, Hulluch and Guinchy; but the situation is unchanged. There has been reciprocal artillery activity at Maricourt, Souchez, Picpin and St. Eloi. Our artillery bombarded the enemy positions at Boiselles and south of Messines.

German Attack Repulsed.

German Trench Captured.

LONDON, May 12.

PARIS.—Last night's communique said:—To the left of the Meuse, after a violent bombardment, the Germans strongly attacked in the vicinity of Hill 237. They were completely repulsed, leaving prisoners. A minor French attack on the slopes west of Morthomme captured a portion of the German trench, together with sixty-two prisoners, and two maxims.

German Strength at Verdun.

Losses in Monday's Attacks.

ALLAHABAD, May 12.

LONDON, May 11th.—A "Times" telegram from Paris states that some of the German units which took part in Monday's attacks on Verdun lost 50 per cent of their effective. The Paris correspondent generally regard the recent attacks as constituting a fourth and new phase of the battle.

Waning Strength of German Infantry.

ALLAHABAD, May 12.

LONDON, May 11th.—A message to the "Daily Telegraph" says that the power of the German artillery in the Verdun area is undiminished, but the strength of their infantry is waning, and they are unable to hold the ground cleared by the guns against counter-attacks. The French infantry is thus clearly superior to that of the enemy. It is believed that during this fourth phase the Germans lost the greater part of three divisions. ("Pioneer.")

Enemy Transport Sunk.

By French Submarine.

LONDON, May 12.

ROME.—A French submarine sank an enemy transport laden with war material in lower Adriatic.

Russia.

The Calm on Eastern Front.

Absence of German Infantry Efforts.

LOHORE, May 12.

LONDON, May 11th.—The "Daily Telegraph's" Petrograd correspondent states that the ground on the eastern front had long been impracticable and the weather is sultry. The military are puzzled at the calm prevailing, and there is a difference of opinion as to whether repeated German bombardments not allowed by persistent infantry efforts are designed to test the Russian line and mislead the Russians as to the German plans of merely to veil the enemy's weakness and the complete absence of intention seriously to attack. ("C. and M. Gazette.")

Turkey.

Another Town Captured.

LONDON, May 12.

PETROGRAD.—A communique says the Russians have occupied Kasrishirin in the direction of Baghdad. They took Turkish reserve munitions and provisions, and pursued the enemy capturing three guns.

THE TURKS DRIVEN OUT.

ALLAHABAD, May 12.

LONDON, May 11th.—A Russian official communique states that the Russian troops have driven the Turks from the range of mountains south of Mush.

Movement of Turkish Troops.

ALLAHABAD, May 12.

LONDON, May 11th.—According to a "Central News" telegram from Rome, Greek merchants from Alexandretta report that the Turkish army which was concentrated on Syria for an attack on Egypt has been removed apparently in the direction of Armenia. Regiments were continually sent to Damascus and Aleppo to suppress revolts of the hungry populace. The Germans are said to be organising a force of 250,000 Turks between Erzincan and Diarbekir.

Peace Movement in Turkey.

Grand Council at Sultan's Palace.

LAHORE, May 12.

LONDON, May 11th.—The "Morning Post's" Salonika correspondent, quoting Constantinople messages, says that a grand council was held at the Sultan's palace to consider terms of peace. The preachers in the principal mosque are urging the people to prepare for liberation. A secret committee is forming and great results are anticipated.

TELEGRAMS.

Appointment of Sheik-ul-Islam.

Reuter's Amsterdam correspondent states that Mussa Kazim, a senator, has been appointed Sheik-ul-Islam vice Hari Bey. ("C. and M. Gazette.")

IRELAND.

Enquiry Into Irish Outbreak.

A Commission Under Lord Hardinge Appointed.

LONDON, May 12.

In the House of Commons Mr. Asquith stated that the Commission of enquiry into the outbreak in Ireland would consist of Lord Hardinge of Penthurst, Chairman, Justice Shearman and Sir McKenzie Chalmers. The Commission would enquire into the causes of the outbreak and the conduct and degree of responsibility of the civil and military authorities. Mr. Redmond regretted that the investigation would not have a wider scope.

The Revolt in Ireland.

A Statement by Mr. Asquith.

LONDON, May 12.

In the House of Commons Mr. Asquith said there was reason to believe that there was no further necessity for extreme measures against Irish rebels, but he could not give any undertaking thereon.

Lord Wimborne's Resignation.

LONDON, May 12.

Lord Wimborne, Lord Lieutenant of Ireland, has resigned.

His Successor.

The Duke of Devonshire, besides Lord Derby, is mentioned in connection with the successor to Lord Wimborne.

The Irish Secretaryship.

Mr. Tennant is the latest nominee for the Irish Secretaryship.

Nationalist Party's Appeal to Irish People.

The Nationalist party appeals to the people of Ireland to support the constitutional movement, which has accomplished so much for Ireland during the past fifteen years, and warns the people that the alternative is futile revolution and anarchy.

Mr. Asquith's Visit to Dublin.

His Itinerary Commented.

LONDON, May 12.

Mr. Asquith went to Dublin last night. He is expected to return at the beginning of the week. The Premier's step is compared with his assumption of the War Office, when Colonel Seely resigned and is hailed by the Ministerial Press as an act of courageous self-sacrificing initiative which should bear good results. It is stated that the Nationalists, though not consulted, believe that Mr. Asquith intends sounding the Irish opinion as to the possibility of a compromise on the Home Rule question. The Unionist press is less optimistic. The "Times", which says that Mr. Asquith has forsaken his proper functions in war time for a spectacular expedition, declares that those hoping for a permanent Irish settlement are likely to be disappointed. The Government will have achieved much if it succeeds in establishing a strong executive. The "Times" demands that a clean sweep be made of the present Irish administration.

Holland.

Mutiny on Dutch Battleships.

LONDON, May 12.

AMSTERDAM.—A mutiny broke out on three Dutch battleships at Java and sixty men on the "Zeven Provinciën" were punished. Three hundred deserters refused to return to their ships and remained in the streets which were patrolled by soldiers. The Amsterdam Dutch Liners, despite the German submarine assurances, have resumed the circuitous route round north of Scotland.

AUSTRALIA.

Australia and the War.

Striking Budget Speech.

LONDON, May 12.

MELBOURNE.—"The Time has arrived when Australia should furnish her own war expenditure if not lend money to the Imperial Government." This striking announcement was made by Mr. Higgs in his budget speech. He added that the wealth of Australia was estimated at a thousand million, and its income at two hundred millions. Nevertheless there was urgent need for economy. He estimated the receipts at eighty-nine millions and the expenditure at seventy-six millions. No further export of gold would be allowed during the war. Defence expenditure amounted to seventy millions.

Germany.

The German Position.

No Longer any Coherent Plan.

ALLAHABAD, May 12.

LONDON, May 11th.—The Petrograd correspondent of the "Morning Post", who generally adopts an optimistic view, floats the report that the enemy contemplates a combined naval and military attack upon Riga. The correspondent inclines to the theory that Germany has no longer any coherent plan for prolonging the agony of the war. She continues to exhibit liveliness throughout the front, but her operations, he holds, are really of a defensive nature. Instead of raising the East against Europe she is now considering whether she can afford to continue to assist the Turks to defend their country. Again, so far from breaching the French line, the Germans are subjected to constant counter-attacks which promise unpleasant consequences. Germany indeed, the correspondent proceeds, is obliged to patch up the leaks in her defences in view of the rising tide represented by the augmentation of the forces of the Allies. With her supplies of men failing, the patching material must be withdrawn, which means that perilously thin places are left in the German defences.

TELEGRAMS.

A Military Correspondent's View.

The military correspondent of the "Daily Telegraph," dealing with the position in Russia, considers it possible that the Germans may attempt to repeat their coup of 1915, either to the north or south of the Pinsk marshes, whereupon the Anglo-French armies must strike with their whole strength, having previously concentrated in France all their available land forces. — ("Pioneer")

Herr Leibknecht's Release.
Socialist Motion Declined.

LONDON, May 12.
AMSTERDAM. — The Business Committee of the Reichstag has declined the Socialists' motion asking for the release of Herr Leibknecht and the postponement of his trial on a charge of inciting the crowd at the Potsdam demonstration of May 1st.

Liebknecht Not to be Released.

LONDON, May 12.
The Reichstag decided by 229 votes against 111 not to release Liebknecht, who was arrested on the charge of inciting crowd at Potsdam demonstration on May 1st.

Mesopotamia.

Work of British Aeroplanes.
For Beleaguered Garrison.

LONDON, May 12.
In the House of Commons Mr. Tennant announced that between the 11th April and 29th April British aeroplanes dropped 18,000 pounds of food, besides medical and other stores, at Kut. Throughout the operations only one British aeroplane was lost.

Gallant Service in Mesopotamia.

Honored By Conferment of Indian Order of Merit.

BOMBAY, May 12.
Army Department: — The current issue of the "Gazette of India" notifies the conferment of the Indian Order of Merit, first and second class, upon a number of Indian Officers and men for gallant service in Mesopotamia.

AMERICA.

American Inquiry.

Regarding Submarine Punishments.

LONDON, May 12.
WASHINGTON. — Mr. Lansing stated in an interview that the United States would ask Germany and Austria the nature of punishment meted out to the commanders of the submarines which torpedoed the "Sussex," the "Ancona" and the "Arabic."

The Reason for Inquiry.

LONDON, May 12.
PARIS. — It is declared that the commander of U 18, which is believed to have torpedoed the "Sussex" has been promoted. This is doubtless the reason for America's inquiry regarding his punishment. Lord Stanley has been slightly wounded.

American Troops in Mexico.
IN PURSUIT OF RAIDERS.

ELPASO. — The troops of the American cavalry have crossed the Mexican border in pursuit of the recent Glensprings raiders.

Another German Note.
Sinking of the "Sussex".

LONDON, May 12.
WASHINGTON. — Mr. Gerard has notified the Government that a fresh German note is about to be sent. He intimates that the commander of the German submarine which torpedoed the "Sussex" has been punished and states that reparation has been offered.

Terms of the Note.

LONDON, May 12.
WASHINGTON. — The German note regarding the "Sussex" declares that, while the submarine commander acted in the "bona fide" belief that he was facing a Warship when he torpedoed the "Sussex", nevertheless he formed his judgment too hastily and did not act in accordance with instructions. It therefore admits frankly that the assurance given to the United States were not adhered to in this instance, and expresses sincere regret at the deplorable accident. The Note says that the Commander has been appropriately punished, and offers indemnity to injured Americans.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA May 12.
The following telegram dated yesterday has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State: —
The Germans after a violent bombardment delivered a strong attack on Hill 289. The attack was completely repulsed. The French in a minor attack occupied the elements of German trenches west of Morthomme. There was mining artillery activity on the British front.
The Germans attempted an offensive near Sonorgon, but the Russians forced them to retire. The Russians stopped a Turkish offensive in the region of Mamakhatun. The Russians occupied Kasrishirin in the direction of Baghdad.

Gazette of India.

SIMLA, May 12.

The following is published in the current issue of the "Gazette of India": —

LEGISLATIVE DEPARTMENT: — Dr. M. N. Bannerjee resigns his seat in the Imperial Legislative Council.

HOME DEPARTMENT: — The following Honorary Assistant Surgeons are reappointed on the personal Staff of H. E. the Viceroy to complete their tenure of five years: — Mr. S. F. Gandhi (Bombay), Rao Bahadur Qananji Lall (United Provinces), Rai Bahadur Baroda Kanto Roy (Bihar and Orissa), and Rai Bahadur Pundit Balkishen Kaul, (Punjab.)

FOREIGN AND POLITICAL DEPARTMENT: — Mr. A. R. Jelf temporarily officiates as Resident, Indore.

FINANCE DEPARTMENT: — Mr. V. M. C. Trotter, officiates as Accountant-General, Bombay, vice Mr. Bigstocks granted six months leave.

ARMY DEPARTMENT: — H. E. the Viceroy is pleased to reappoint the following officers on His Excellency's personal staff to be Honorary Aides-de-Camp: — The Honorary Colonel F. J. Agabeg, Chota Nagpur Light Horse; Honorary Colonel W. T. Grice, C.I.E., V.D., 1st Battalion, Calcutta Volunteer Rifles; Honorary Colonel J. C. Knowles, C.I.E., V.D., Surma Valley Light Horse; Honorary Colonel H. G. Warburton, Lucknow Volunteer Rifles; Honorary Colonel A. J. Pugh, V.D., Calcutta Light Horse; Honorary Colonel H. S. Reed, Bombay Light Horse; Honorary Colonel W. D. Henry, C.I.E., V.D., Simla Volunteer Rifles.

To be Honorary Surgeons: — Colonel A. E. Tate, Army Medical Service; Surgeon-General F. H. Trehern, C.M.G., F.R.C.S., (Edin.) Army Medical Service; Lieutenant Colonel C. F. Wandill; R. A. M. C., Major G. F. Rugg, R. A. M. C., Captain A. G. L. Macilwaine; R. A. M. C.

Plague Mortality in India.

SIMLA, May 12.

The mortality from plague in India during the week ending the 6th May was 1944 seizures resulting in 1521 fatal cases. Provincial returns showed that there were 205 deaths in Bombay Presidency, 16 in Madras, 11 in Bengal, 186 in Behar and Orissa, 536 in the United Provinces, 100 in the Punjab, 109 in Burma, 11 in the Central Provinces, 23 in Mysore State and 318 in Hyderabad State.

Export of Lacs Prohibited.
Lac Dye Excepted.

SIMLA, May 12.

The following is published in the current issue of the "Gazette of India": —

A Press Communique issued in Commerce Department states: — It is hereby notified for general information that with effect from the 13th May 1916 the export from British India of lacs of all kinds including shellac, gum lac, seed lac and stick lac, but not lac dye, will be prohibited to all destinations other than the United Kingdom, British possessions and protectorates. In order to minimize the inconvenience caused by this prohibition to the mercantile community, the Collector of Customs have been instructed to permit exports of lac to Allied countries under license. They have also been authorised to permit under license shipments of lac in normal quantities to the usual consignees in the neutral countries outside Europe. Applications for licenses to export lac to neutral countries in Europe should, however, be submitted to the Government of India through the Collector of Customs at the port of shipment.

Bengal.

An Interesting Case.

Echo of the Swadshi Agitation in Bengal.

CALCUTTA, May 12.

An interesting case arising out of the Swadeshi agitation in Bengal came on for hearing to-day, at the High Court before Mr. Justice Fletcher, in which both the plaintiff and the defendant are deportees. This was a suit brought by Subodh Chunder Mullick against Monoranjan Guha to recover Rs. 5,000. Mr. B. L. Mitter appearing for the plaintiff said that his client Mullick was a very foolish young man who allowed himself to be drawn into the vortex of the Swadeshi agitation a few years ago, one result of which was that he had been relieved of almost all his money. In 1914 the defendant, Guha, induced Mullick and Mr. S. M. Tagore, son of Mr. Satyendra Nath Tagore and nephew of Sir Rabindranath Tagore, to enter into an agreement with him in regard to a mine which Guha owned in Hazaribagh district. There was an agreement by which Mullick was bled to the extent of Rs. 40,000 and Mr. Tagore Rs. 16,000. They formed a company with a capital of Rs. 80,000, Mullick being the Managing Director. On the 27th June 1913 Guha persuaded Mullick to give him Rs. 5,000 and take the assignment of a certain sum of Rs. 5,000, which he claimed as due to him out of the business. Mr. Tagore was no party to it, and the present suit was brought upon that document. The Government refused sanction to the company and they began to work the mine, themselves. Mullick was given possession of the mine, but, after two months, he was driven out by the defendant. His Lordship held that this was a matter of accounts and referred it to the assistant referee for an account to be taken as against the defendant.

Burma.

Indian Red Cross Society.

Establishment of a Burma Branch Decided.

RANGOON, May 12.

A well attended public meeting was held at the Jubilee Hall this evening under the Presidency of Mr. G. R. Guinness. The report was ready by the Secretary on the Burma Red Cross work in the province since its inception in September 1914. It was unanimously decided to establish formally a Burma Branch in Rangoon of the Indian Red Cross Society linking it up with Simla as the Headquarters. H. H. the Lieutenant-Governor was asked to be President of the Branch, Bishop Fyfe and Dr. Cardot Vice Presidents, with Mrs. R. S. Giles. A Committee was also elected chiefly composed of ladies. Donations up to 31st December last amounted to little over Rs. 39,000. Thirty-nine thousand four hundred and ninety-four articles have been sent forward.

Punjab.

The Murder of A Bank Agent.

Trial of the Accused.

LAHORE, May 12.

The "Punjabee" learns that police enquiries into the murder of Mr. Priestly, late agent, Alliance Bank, Simla, who was found murdered in Lawrence Gardens 3 or 4 months back, has been completed, and the accused are now being tried by Mr. Keough, Additional District Magistrate, Lahore. Proceedings are being held in camera. There are said to be more than 80 witnesses in the case, of whom more than half have already been examined. The proceedings, in the Magistrate's opinion, are expected to be over before the end of this month when the accused will probably take their trial before the Sessions.

Bombay.

Outward Mail Steamer.

BOMBAY May 12.

The P. and O. Company steamer "Khiva," (which is connected with the "Salsette") which left Bombay with the outward mails of the 24th April, arrived at Marseilles on Thursday, the 11th instant, all well.

A Correction.

KARACHI, May 12.

Sovereigns which were lately selling in Upper Sind at Rs. 17 have now fallen to Rs. 15-12. The price of copper has risen in a few days from Rs. 82 to Rs. 102 per cwt. Merchants are going about buying up all the old copper they can get.

Metal Market in Upper Sind.

POONA, May 12.

With reference to a Poona message stating that all the wedding presents received by Mr. James Orwar, Private Secretary to H. E. Lord Willingdon and his wife, have been stolen, it is now understood that only a ring and a pair of earrings were stolen.

Trial Under Criminal Breach of Trust.

The Accused Discharged.

POONA, May 12.

Mr. Vacha, City Magistrate, delivered judgment to-day in the case in which two vegetable merchants of Poona city were charged with criminal breach of trust in respect of property worth of Rs. 75,000 left to the son of Sub-Judge, Narayan Balakrishna Brahma. The Magistrate held that power of attorney was held by the Brahmin manager, Kiture, of the Peninsular Bank, who had sold the promissory notes for Rs. 41,000 belonging to the complainant Ramachandra Narayan Brahma. None of the complainant's property had been found with the accused, and there was nothing to show that the accused had received any of the complainant's property. The accused were discharged.

Restlessness of Money Market.

Messrs. Montague's Suggestion Disliked.

BOMBAY, May 12.

The financial correspondent of the "Times of India" in his weekly letter says: — The money market has become suddenly restless. Some banks have risen their silver loans to 8 and 9 per cent, which is upsetting the bazaars. The banks are maintaining a careful watch on the general situation, but there is no spare money anywhere and cautious and tentative working appeals are the order of the day. The public is anxious to know something about the new rupee loan. It is believed that the largest tenders for the same will be directly or indirectly through Bombay. Quotation of 3½ per cent stock is steady near Rs. 80 level. The bullion position is fluctuating considerably. Sovereigns which last week touched 17-4 have declined to near Rs. 16. Mint gold has declined from Rs. 29 to Rs. 25-8. Bar silver which had touched Rs. 98 is now quoted at Rs. 96-8 after dropping to Rs. 89-8. Messrs. Samuel Montague and Co's. suggestion to recall and remind the rupees quickly into coin with less silver contents is here looked upon with dislike. Silver rupees cannot be kept in circulation if its bullion value makes it profitable to melt or export. It is generally regarded that such a contingency is not likely to arise.

A Presentation to Lady Willingdon.

In Appreciation of Splendid Work During War.

It is understood that the ladies working at the head quarters offices of the Women's Branch of the Bombay Presidency War Relief Fund will make a small presentation to Lady Willingdon in appreciation of her splendid work as their leader during the war.

South India.

The Hobart Park Fair.

OJTACAMUND, May 12.

The Hobart Park has been quite alive since 1 P. M., it being the occasion of the Hobart Park Fair. The hill tribes marched into the accompaniment of Kotta music under the command of Mr. Bellie Gowoda, a leading member of the Badaga community. On arrival, Their Excellencies Lord and Lady Pentland were received by General Sir Arthur Phayre, Mr. Knapp and the members of the Executive Committee. The Foy Scouts were drawn up at the entrance. Their Excellencies walked round the extensive grounds and visited the various booths and stalls, making purchases at each. One of the tents is devoted to a collection of recruiting posters issued in England since the war began, and kindly lent by Lady Pentland. The various attractions included music by the bands of the Governor, the Mysore Maharaja and the Nilgiri Volunteers. There were Fancy stalls, refreshment stalls, theatricals, pierrot performance, lightning picture production, Alaster the hand-reader, wrestling, conjuring by Mr. Venugopal Rao, art gallery, shooting gallery, instantaneous photographs, hill tribes exhibition, scientific marvels, horse races and very many other attractions.

It is understood that Mr. A. R. Cox, I. C. S., District Magistrate, Bangalore, will avail himself of one month's leave from the 17th instant, and that Mr. F. Cunningham will act as District Magistrate in addition to his own duties.

Amrutanjana

Best Indian Pain Balm.

తెలుగు వాడుక!

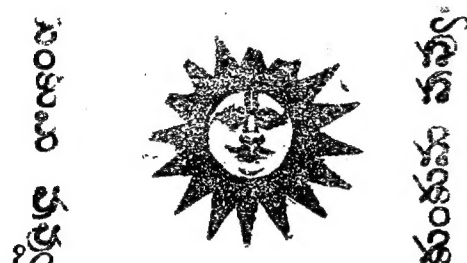
గుణ వర్ణన!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0.
తలనొప్పులమాన్వనము, వాయువుబొట్ట బొంగుట్టును
చర్మనొప్పుల బారదోలును. పొట్టబొంగుట్టును
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
సువాసన గలిగి యుండును.
అమృతాంజనం డిపో 6, తంబుకెట్టిపిడి, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా
తాను గమనింపుడు. కరస్పాండ్సు మొదలగుపది
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును :—
ఎస్. నారాయణ అందు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మింగ్విధి, బొంబాయి.

గ్యాల్లీ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని బాగుచేయ
గలగు తరఫియందు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చునో యేర్పాటుగలము యేర్పాటుచేయునో అది ఇది
బోయినపుడు స్వల్పముగాయో రిపేరులను యాయంకము
వల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్
వారకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
గతర్న మోటువారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించి కంపెనును,
ఐదుమారుల ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.
లిసెన్స్ క్లాసులు జూన్ నెల 15 తేది నుండి ప్రారంభమగును.
క్లాసులో చేరవలసిన విద్యార్థులు మే 31 కు తేదిని గాని
అంతకు ముందుగాని ధరభాన్తులు చేసికోవలయును. పాఠ
శాల విద్యార్థులు కోరినచో నిరసించుటకు తావీనంగబడును.
ఈ క్రిత నడువారించువారికి వ్రాసికొనుడు.
(41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్వకునుభవించుటకు సాధారణ
మైన కొన్ని విధులను ఆనుసరించుటకునే కల్పయిస్తుంది.
ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి
శరీరసామ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించు
ను. ఈ పుస్తకము ఇనానుగా నీయబడును. పోస్టు ఛార్జి
యు మేమే భరించుకొనెదము. వెంటనే వ్రాయుడు.
వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ,
అతంకనిగ్రహబౌద్ధాధికారి, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మోహనీ తైలము

5 తులముల నూనె సీసా 1-కి వెల 0-12-0
ఇది మనోహరమనుజేయ విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు.
ఉద్యోగములు మొదలగు వారికి నుభనిద్ర, విక్రాంతి నివృత్తి,
అమృతాంజనం డిపో, 6 తంబుకెట్టిపిడి, మదరాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

(గంభీర:—గా. హరిభర్తృ తమరావు, ఎం. ఏ.
శైలిమలభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబ
బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0
అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశింపనుము లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు పి. సి. గా పంపుచుము
కలయవాడు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(27) 145, కాంపిడి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్స్ క్లబ్బు

288 24 జనరల్ పీటర్సన్ రోడ్డు
మోటారుబండ్లు పోస్టు, మదరాసు.
మోటారుబండ్లు యంత్రనిర్మాణమును, నడుపుధానము
ను, పోధనాభ్యాసముల గలపబడును. ప్రత్యేక గమనిక:—
కారునూరివిద్యార్థులకు ఉచితముగ నవతీయభోజనాదికములు
పి ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతివెలప్రభుత్వమున క్లాసుప్రారంభ
భవగును, తయారైన వైనాకరికి శిష్యాత్వవేయబడును. స్వల్ప
ఖంభ్యులు దీసికొనబడును. శిక్షణకు గానికి వ్రాసికొనవలెను.
ప్రతిదినమును ముఖ్యముగా పువయోగకరమైనది
వైద్యవిద్య
దీనియందు మెండు వైద్యభోధము నిండియున్నది.
144 పుటలుగల పుస్తకము మీ యింటివద్ద ఏ కర్మములేక
పోనీటి ఖర్చులు కూడ లేక మీకు యిప్పించేటట్లు పుస్తక
తీసికొనుటకు నవ్వుములేదా? ఇదే ఒక పుస్తకమునకు
వ్రాయుడు. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
188 20, చీవాబాదురోడ్డు, మదరాసు.

కుంతల

చక్కని తెలుగునవల. చదివితీరవలయు.
ఇది గుంటూరుకోస్తా స్త్రీదర్శు
మందపాటి పేంకట వరదరాజమూళర్, బి. ఏ.,
విరచితము
వెల 8 అణాలు. గ్రంథాలయములకును, స్త్రీలకును
విద్యార్థులకును వెల 7 అణాలు.
(గంభీరము గంభీర రమ్యుద్ద దొరకును.

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి 0-6-0.
ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాటుట, జిల
గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన
వెంట్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగ గలవు.
అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుకెట్టిపిడి, మదరాసు.

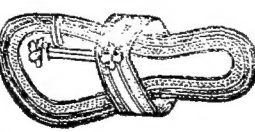
అపూర్వమైన గ్రంథములు

1. త్రివర్ణప్రదీపిక:—టీకా తాత్పర్య విశేషార్థ
నమస్కరిం, అరవముండి తెలుగులోనికి భాషాంత
రీకరింపబడింది. ధర్మశాండ 1-0-0
2. త్రివర్ణప్రదీపిక:—అర్థ శాండ, మన పూర్వము
కు రాజకీయవిషయములందు గల ప్రభావమును
దీక్షవలన వెలుగునవచ్చును 1-4-0
3. ఆర్యవిద్యారహస్యము:—నవవము 0-12-0
4. ఈశ్వరదర్శనము:— " 0-12-0
5. సనత్సుభాతీ కుము:—శృంగర భాష్యాంధ్ర
టీకా తాత్పర్య నమస్కరిం 0-12-0
6. సంస్కృత భారతము:—ఆంధ్రాక్షరములు
18 వర్ణములు, నిర్ణయ మైన ప్రతి 18-0-0
నిత్య కర్మాప్రకాశి మరియు గ్రంథములు, తొట్టివైద్యగ్రంథ
ములు, అది శంకరాచార్య, గాత్రాత్రి మున్నగు పటములు
మాదగ్గల లభించును.
వలయువాడు:—మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని,
గుంటూరు, అని వ్రాసి

నిమల (REED)

255 హేర్ ఆయిల్
సింలా హేర్ ఆయిల్ వెంట్రుకులను బుద్ధి చేయును. నెరసిన వెంట్రుకలను, ఎఱ్ఱని వెంట్రుకలను నలుపుచేయును.
రాజు వెంట్రుకులను ఆపును. మేదస్సును చల్ల గానుంచును. ఇది బహురమ్యమయిన నువానలతో కూడియున్నది. దీనిని ఉప
యోగించువారలకు పూచిన పువ్వులతోటయందు చున్నట్లుండును.
గొరికి సం॥ మైసూరునందుంచబడిన ఎగ్జిలిమనందు దాని ధరియకమునకు ఒక నువర్ణ పతకము నిచ్చిరి. చుట్టియు
భారవాడయించుచుబడిన ప్రదర్శనమునందు బొంబాయి గవర్నరు సాహెబు హిజా ఎక్సలెంసు లార్డు వెల్లింగ్టన్. జి. సి.
వి.ఇ. గారు ఒక యోగ్యతాత్రైక నిచ్చిరి. ధరలు. బుడ్డి ౧కి రూ॥ ౧౦-౦. 3కి ౨౦-౦. తపాలాకర్చులు ప్రత్యేకము.
సోల్ ఏజెంట్లు:— కాకు అందు కో, సి. పి. టూకు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి.

చెప్పలు టోకుధరకే యివ్వబడును

					ధర	జత
						
నెం						
"	5004	శివగంగ	సగముకోము	వేలి ఉంగరము	సామాన్యమైన చుడము	1-15-0 "
"	5005	"	నిండుకోము	"	"	2-4-0 "
"	5018	పాల్ ఘోస్	సగముకోము	విశామగు ముందుకత్త పోయకట్టు	" మందపునుడము	2-12-0 "
"	5014	"	అంతాకోము	"	"	2-14-0 "
"	5020	బెంగళూరు	సగముకోము	మైసూర్ తో పట్టు	"	1-12-0 "
"	5021	"	నిండుకోము	"	"	1-15-0 "
"	5035	మద్రాసు	సగముకోము	జీబి	"	1-15-0 "
"	5036	"	నిండుకోము	"	"	2-4-0 "
"	5055	మధుర	సగముకోము	"	"	1-15-0 "
"	5056	"	నిండుకోము	"	"	2-4-0 "

CASH MUST BE SENT WITH ALL ORDERS.
ఒకడేజుకు జతలొకనువారికి నూటికి పది చొప్పున కమిషనువలయును.
క్రొం లెడర్ కంపెనీ, పల్లావరం, మద్రాసు.
Also obtainable from our Retail. AGENTS:—MESSERS. MASON, SMITH & Co., MOUNT ROAD, MADRAS.

దణ్డిగారి అసాక

అనేక సంవత్సరములు నేను
దణ్డిగారి అసాకను వివాదము
చేయుటకు నమ్మకపాతమును
దు. దణ్డిగారి అసాకను
కునుకొని కొనుటకు దీనిని
సురక్షితముగా నేవించవచ్చు
ను. అనేకము దీనిని నాకుట
యే, దీని సురక్షితము నెలి
బుచ్చుచున్నది.
ధర బుడ్డి 1-కి రు. 1-8-0.

అతిమూల వ్యాధి

దాని, నివారణ.
ప్రస్తుతము కావలసినది, నిర్జీత
అతిమూలమునాటి, మూలమునుండి
వెడలు తెలుపు పదార్థమును అణచి
వేయు మందు. అంటిగిక్లోసురియా
చేయువనినే, ఈమందును చేయగలదు.
50 సంవత్సరముల నుండి, ఈ మందు
హిందూ దేశమున జయప్రదముగా
నుపయోగించబడు చున్నది.
ధర బుడ్డి 1-కి రు. 4-8-0.

జేమ్సుగారి బగ్ కిట్

(నల్లి సంహరిణి)
ఈమందు నల్లలను నాశన
ముచేయగలదు. నల్లలుచేయ
బొక్కలలోను, చేరుటకు వీల
యిన కంటలలోను, ఈమందు
వేసినయెడల, నల్లలన్నియు
నాశనముకాగలవు. హిందూ
దేశ వాసులకు జేమ్సు
బగ్ కిట్ చాల ఉపయోగ
కారి. ధర బుడ్డి 1-కి
అ. 0-12-0.

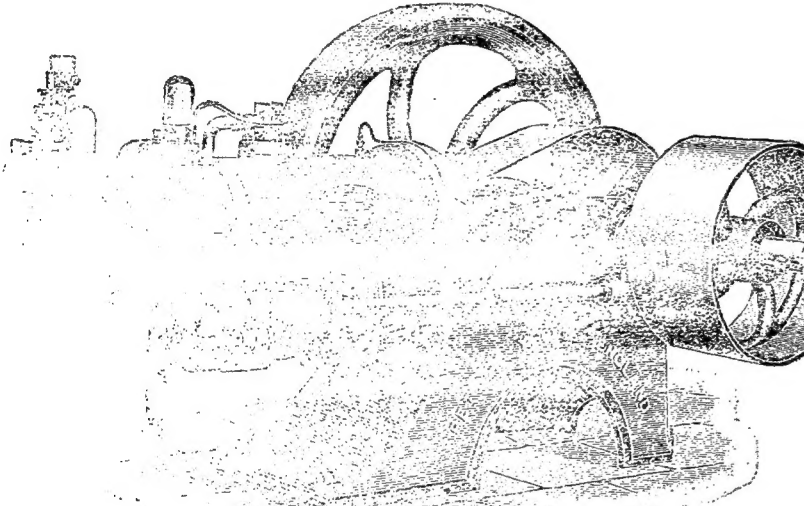
W. E. SMITH & Co.,
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS

దబ్బియు. ఇ. స్టిల్ అండు కో.,
మందులవ్యాపారులు, హొంటు రోడ్డు,
మదరాసు

మందులు గోరుకప్పుకు యావత్రిక నుదహరించ గోరెదము.

పెట్రో వేటెంటు ఆయిల్ ఇంజనులు.

సులభమగు యంత్రములు - చక్కని పనితీరు - నూలనిర్మాణము, విరాటంకమును ముచ్చటైన నడకయు
ఈయంత్రములకు గోడ్డు పరిశ్రాంతిజెచ్చింది. అన్ని పరిమాణములలోని యంత్రములను అందివచ్చును. (Crud
చమదతో నైనను, మంచి చమురుతోనైనను, నిలువయున్న నూనెతోనైనను, చక్కగా నడువవచ్చును.

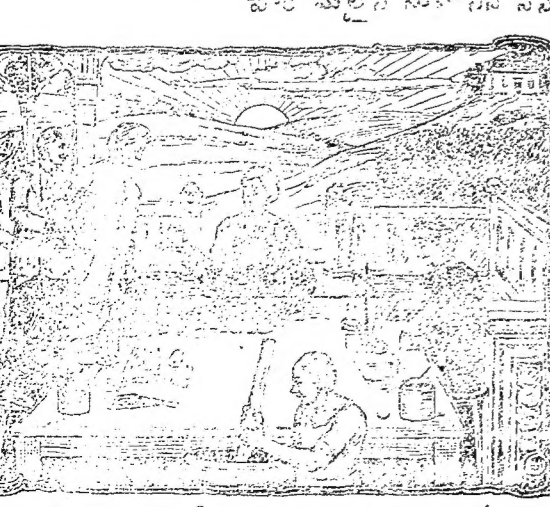
పెట్రో ఇంజనుల
ప్రత్యేక
ఉపయోగములు.

1. తనంతటనే లేపుతేని జే
రగుల్కొలుపగల గొట్టము
గలదు. ప్రారంభించబడిన నై
లేపు అవసరములేదు.
2. తగులబడిపోవడమును
రగుల్కొలుపగలగొట్టములు
ఇతర యంత్రముల యందు
జొన్న వారములలో చెడి
పోవును. ఇటు కొన్ని వత్సర
ములకు చెడిపోవును.

3. ప్రేమకు బిల్డింగ్ తగ్గించుటచే, యంత్రము స్వాధీనమున నుండును. 4. కట్టెలనులబడుట మిక్కిలి తక్కువ. నడు
పుటకు కావలసినంతకంటె పెక్కుమారుల ఆదర్శముగా కాదు. 5. త్వరలో నడపించవచ్చును ఏ పరిమాణపు యంత్రమున 5 నిమిష
ములలో నడపవచ్చును. 6. బలవంతమునకు గురై ఈ ధాతములను కొన్నిటిని ఎక్కువగా జతపరచి, నూలుముగా నిర్మించ
బడిన దనుటచే ఎక్కినగా, యంత్రమును 7. పీచు ఇంజనులను నిరాదుము చేసంద పరిచేముటకు తగినది. 8. పనిచేయు
ధాతములను బహువిధముగా రుచిచేసి నిర్మించవచ్చును. 9. మామూలుగా పనిచేయుధాతమునకు లేక చక్కనైనను అపాయము
సంభవించినప్పుడు ఈ యంత్రమును నిర్మించవచ్చును. 10. యంత్రముల యంత్రములను నిర్మించును. కావున సురక్షితముగా నుండును.
అనేకములందును స్వయంగా నున్నది తెలియగలిగి, ఇతర విషయములకుగారి దయచేసి మాకు వ్రాసికొనుడు.

బెను అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మదరాసు.

(Baron & Co.) బ్యారన్ అండు కంపెనీ

మేము తయారుచేసేది నవ్యము శ్రేష్టతరమైన పాగాకు
చేతను, అపుడధ మూలకలకలగున్ను, నూనానన ప్రవ్యయాల
చేతనున్న చేయబడింది. ఇది శిరోభారములు, బంటి తల
నొప్పి, పీక, దీర్ఘ పడితేములు, కుంభాప్తి, మైకములు ఇత్యాది
శిరోగోగములను అవలీలగా దుబ్బుకడచే గాక, యిది
యంత్రయోగించుచున్న, శరీరకటరామము, అధ్వి ప్రకారము,
నగుములకు ఉత్సాహము కలుగును. ఇది ఒకతూరి యింక
యోగించుకొను ఇతర నవ్యములకు అపేక్షించును. నవ్య
జలల యుపయోగ నిమిత్తము ఈ నవ్యమును సామాన్య
ధరకే విక్రయించుచున్నాము. దీనిని ఒకతూరి పరిశీలించి
దీ. యొక్క సుఖములను శ్రమించవలయునని మాయొక్క
కోరిక.

తివ్వకు మూత గ్లాసుబుడ్డి 1-కి రు. 0-4-0
మొదటితరం సామాన్యం శీత 1-కి , 0-14-0
డబ్బు బుడ్డకు రు. 2-8-0
రెండవతరం శీత 1కి 0-12-0,
18 యె. సెంటులైక్ బిచ్, మదరాసు.

స్టీమ్ మోటారుబండ్లు

విశాఖపట్నంజిల్లా అనకాపల్లి హోనుండు రాధాకృష్ణ
స్టీమ్ ట్రాక్ కోట్ కంపెనీవారిచే ఈ 1916 సం॥ మేయు
1 క తారీఖు లగాయకు మిక్కిలి నవీకరణలను ననుసరించి
చక్కని యేర్పాట్లతో ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థము అనకా
పల్లి మాడుగులగారియందును చోడవరము వద్దాదిగ్రామముల
మార్గముగా స్టీమ్ మోటారుబండ్ల రాకపోకలు సాపించబడును.
ఈబండ్లలో మొదటి రెండవ తరగతుల చోట్లు మాత్రమే
ఆచర్యబడియున్నవి.

బండ్ల రాకపోకల కాలములవివరం.
(1) మాడుగులనుండి తెల్లవారి 5 న 80 వ బయలు
దేరి వద్దాది చోడవరములమీదుగా అనకాపల్లికి 7 న 45
వ చేరును. (2) అనకాపల్లినుండి తెల్లవారి 8 న 15 వ
బయలుదేరి చోడవరము వద్దాదిమీదుగా 12 న 30 వ
మాడుగుల చేరును. (3) మాడుగులనుండి తగ్గతి 1 టకు
బయలుదేరి వద్దాది చోడవరములమీదుగా 3 న 15 వ
అనకాపల్లి చేరును. (4) అనకాపల్లినుండి రాత్రి 9 న 20
వ బయలుదేరి చోడవరము వద్దాదిమీదుగా రాత్రి 11
న 35 వ మాడుగుల చేరును.

టిక్కెట్ల క్రయముల పట్టి.

టిక్కెట్ల విశదము	మొదటి తరగతి	రెండవ తరగతి
అనకాపల్లి - చోడవరము	0-12-0	0-6-0
అనకాపల్లి - వద్దాది	1-2-6	0-9-8
అనకాపల్లి - మాడుగుల	1-8-0	0-12-0
చోడవరము - వద్దాది	0-6-6	0-3-8
చోడవరము - మాడుగుల	0-12-0	0-6-0
వద్దాది - మాడుగుల	0-8-0	0-4-0

హెచ్చరిక:-11 వయస్సుకు లోబడిన పిల్లలకు అర్హ
చార్జీలు పుచ్చుకోబడును. మొదటితరగతి ప్రయాణికులకు
25 పానులున్న రెండవతరగతి ప్రయాణికులకు 20 పాను
లున్న చార్జీలు మిగిలించబడును. ఇంతకు హెచ్చు
5 పానులకు మేల 1-కి 1 వై అనగా ఒక దమ్మిడి వంతున
చార్జీ పుచ్చుకోబడును.

రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాంసిట్ కంపెనీ, అనకాపల్లి.
ప్రాశ్రయితుడు:-నాగులగోడ రాధాకృష్ణయ్య, మదరాసు,
N. Radhakrishniah,
148-149, Devarajamodali Street, Madras.

ARMS & AMMUNITION.

తుపాకులు, తుపాకి మందు,
కేపు, రవలు మొదలగునవన్ని
సారాయములు స్పిరిట్సు
నానావిధోపయోగవస్తువులు
మావద్ద దొరకును
ఎస్. వి. సారధి అండుకో
రంగ చైనాబజారు రోడ్డు
230 మదరాసు
శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

[శ ద్య కా వ్య ము.]
వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదమెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. శ్రవంచమెట్లు పుట్టినది? కలశేదము లేల
కలిగి? అచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రం? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యందు సుప్రముగా వివరింపబడియున్నవి.
గొప్పవారి గ్రంథములై మంచిమధ్యప్రాయము నిచ్చియున్నాడు.
శ్రేణిమగుల సులభము. 200 పుటలు డెల 4-0-0, అక్షర్య త్రిమ
ప్రతి 5-0-0. పోస్టుకర్చులు కలుగు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము
శ్రేణి:-సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము.
2000 పద్యములు కలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు, కాళిగో
లైంకు ధర రు. 1-8-0. పోస్టుకర్చులు కలుగు.
(4-12-14) జనమంచి శ్రేష్ఠాద్రిశర్మ,
తెలుగుపండితుడు, మున్సిసిపల్ హైస్కూలు, కపడ